

472, 2395, ve 2731 sayılı kanunların tadiline dair kanun lâiyhası ve iktisad, Gümrük ve inhisarlar, Adliye, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/338)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/1213

20 - III - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

472, 2395, 2731 sayılı kanunların tadili hakkında kanun lâiyhasile bazı vergi ve resimlere zam ierasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinece 19 - III - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibelerile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Mucib sebebler

Avrupa harbinin ihdas ettiği buhranın iktisadî ve malî inikâsları karşısında, 1940 bütçesinin tevzini için bazı vergi ve resimlere zam iera edilirken, diğer taraftan da bazı vergilerimizde kanun hükümlerinin kâfi derecede sarahati ihtiva etmemesi ve hükümlerde teknik noksanlıklar bulunması yüzünden hâsıl olan vergi ziyamın bertaraf edilmesi ve tarh ve tahakkuklarının daha müessir bir murakabe şekline tâbi tutulması muktazi görülmüş ve bu maksadla kazanç vergisi ile nakliyat vergisi ve bazı maddelerden alınan istihlâk vergisi kanunlarında bazı tadiller derpiş edilmiştir.

1 — Kazanç vergisi kanununun muafiyetlere müteallik üçüncü maddesinin 19 neu fıkrasında sefirler mümessiller ve konsoloslarla maiyetlerinde çalışan memur ve müstahdemler vergiden istisna edilmiş ise de Türkiyeye remî bir vazife ile gelen ve istihkakları kendilerini istihdam eden teşekküller tarafından verilen memur ve müstahdemler hakkında bir hüküm bulunmadığından, mükellefiyete tâbi tutulmaları muvafık görülmeyen bu kabül müstahdemlerin de mütekabiliyet şartile vergiden istisnası için fıkra hükmü tevsi edilmiştir.

2 — Hususî ve adi şirketlerde, şirket müteaddid şirketler tarafından idare edildiği takdirde, şirketin vergisinden bu şahısların kâffesinin mesul bulunduğunu tebarüz ettirmek üzere dördüncü maddede küçük bir değişiklik yapılmıştır.

3 — Amortisman ve ihtiyat akçalarının sureti tefrikile tarzı hesabının, ve hayat sigorta şirketlerinde, bundan başka riyazî ihtiyat akçaları ile ecebi reasürörlere terkedilen primlerin müfredatının, beyannameye bağlı listelerle bildirilmesi, tedkikatı teshile ve muhtelif senelere sari bulunan bu hesaplarn karışıklığı arasında vergi ketmiyatına mahal bırakılmamasını teğmine medar olacağı için, beyannamelerine bilânço ve kâr ve zarar hesabı rabtına mecbur olanların, diğer memleketler kanunlarında derpiş edildiği gibi amortisman, ihtiyat, riyazî ihtiyat ve prim akçaları için birer liste vermeleri hakkında kanunun 11 nei maddesine bir fıkra eklenmiştir.

4 — Bilânçoların tanzimine taallük eden 12 nei maddenin bazı kısımlarında ezcümle ticarî şirketlerin sahib oldukları binaların malî bilânçolara idhali, borsada kayıtlı olmayan ecebi paralar ile esham ve tahvilâtının ve bu nevi paralar üzerinden müesses alacak ve borç sendlerinin ve hesabı cari alacak ve borçlarının kıymetlendirilmesi, stok emtia kıymetinin sureti tayini, meşkûk alacakların sureti kaydı gibi hususlarda teknik bazı tadiller yapılmış ve bir karışıklığa mahal kalmaması için maddenin tamamı tadil metnine alınmıştır.

5 — Kanunun 13 neu maddesinde zarar sütütuna geçirilecek mikdarlar arasında ana merkez-

leri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseseler için merkezleri tarafından yapılacak istikrazlarda muvazaa ihtimallerini azaltmak için istikraz edilen meblâğın Türkiyeye idhal edilmesi ve istikraz mikdarının da sermayenin bir mislini geçmemesi şeklinde bazı kayıtlar konulmuştur. Yine aynı maksada binaen, bu müesseselerin ana merkezlerinin umumî masrafına iştirak için kârdan hisse ayırmaları teeviz edilmemiş, ancak muhabere masrafı, merkezden gönderilen memurların seyahat ve ikamet masrafları gibi bazı masrafların şube masarifi meyana idhali kabul edilmiştir.

Enebi şirket ve müesseselerden bazıların Türkiye'deki teşebbüslerinden mütevellid kazançlarını vergiden hariç bırakmak gayesile, bu teşebbüsleri Türkiye'de Türk kanunlarına göre kurdukları şirketler vasıtasile icra etmek ve bunların kârlarını faiz, komisyon veya sair namlar altında ve bu şirketlerin masrafları gibi göstermek suretile çekmelerine mâni olmak üzere 13 nci maddeye bazı yeni hükümler ilâve olunmuştur.

6 — Beynelmül eenebi transit ve nakliye kumpanyaları şube ve acentalarının bir kazanç muamele defteri tutması lüzumlu görüldüğünden lâyihamın beşinci maddesinde bunlar için defter tutma mecburiyeti vazolunmuş ve 47 nci madde müebince beyanname vermeği tercih eden mükelleflerin ne gibi defterler tutacağı da tavzih olunmuştur.

7 — Ticarî defterlerin munhasıran noterler tarafından tasdikı muvazaa ve yolsuzlukları önlemek bakımından teğminat arzetmediği cihetle defterlerin varidat dairelerince tasdika ve kayde tâbi tutulması lüzumlu ve zarurî görülmüş ve kanunun 16 nci maddesi bu maksadı teğmin edecek şekilde değiştirilmiştir.

8 — Aralarında hususî veya adi şirket teşkil eden şahıslar bazı ahvalde şirket işleri için müstakil bir ticaret yeri tahsis etmeyerek bunu kendi dükkân, mağaza veya yazıhanelerinde icra etmektedirler. Bu kabîl hallerde vergi matrahının tayini mümkün olamamakta bulunduğundan, bu şirketlerin işi hangi mahalde tedvir olunuyorsa, o mahallin gayrisafi iradının hususî veya adi şirketin vergisine de matrah olması muvafık görülmüş ve 17 nci maddeye bunu teğmin edecek bir fıkra eklenmiştir.

Beyanname usulüne tâbi şirketler, bazı ahvalde hakikî şahıslarla birleşerek hususî şirket akdetmektedirler. Bu kabîl hallerde mükellefiyet şeklinin ne olacağı hakkında kanunda vazih hüküm bulunmaması ve hususî şirketlerin, kanunda hakikî şahıslardan tefrik edilmemiş olması yüzünden bir takım müşkülât hâsıl olmakta ve bu hal bazan vergi ziyama da sebebiyet vermektedir. Beyanname usulüne tâbi bir şirketin, hakikî bir şahısla birleşmekle vasfı ve beyannameye tabiiyetini istilzam eden sebepler değişmiş oluyacağından bu şekilde hususî şirket kurulması halinde verginin yine beyanname usulüne göre alınacağını tavzih etmek üzere 17 nci maddeye bir fıkra ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

9 — Serbest meslek erbabını sınıflara ayıran meslekî teşekküllerin kararlarına varidat dairelerince itiraz edilmemesi tatbikatta bazı indî muamelelere mahal verdiği cihetle, varidat memurlarına itiraz salâhiyeti verilmiştir.

10 — Gayrisafi iradı 500 lira ile 2 000 lira arasında bulunan mükelleflerin defter tutmak mecburiyetine tâbi bulunmaması hasebile bunlar nezdinde çalışan müstahdemlerin ücretlerini tevsika ekseriya imkân bulunmadığı için, bunların da badema ücretleri üzerinden nisbî vergi yerine gündelik gayrisafi kazançları üzerinden götürü şeklinde teklifleri muvafık görülerek 20 nci maddenin B fıkrası ile 30 nci madde ona göre değiştirilmiş ve bu nevi müstahdemleri istihdam edecek olanlara, bunların vergi karnesi almış ve binaenaleyh Malîyenin ittilâna intikal etmiş olmalarını araştırmak ve karne almamış olanları istihdam etmemek mecburiyeti tahmil ve buna göre kanunun 74 nci maddesine bazı müeyyideler konulmuştur.

11 — Eshamlı şirketlerin de diğer şirketlere tatbik edilen vergi nisbetine tâbi tutulması, teklif müsavâtı bakımından lüzumlu görülerek eshamlı şirketlerin vergi nisbeti yüzde on birden on beşe çıkarılmış, ancak bu şirketlerin hisse senedlerinden bir kısmı hamiline muharrer olduğu cihetle bunlar hakkında müterakki nisbet tatbiki faidesiz görülerek vergi yine nisbî şeklinde bırakılmıştır.

12 — Gezginci mükelleflerin vergi nisbetlerini gösteren 37 nci maddede, yukarıda 8 numaralı bendede bahsedilen tadilatın icabettirdiği değişiklik yapılmıştır.

13 — Ehil hesab mutahasssısları yetiştirmek maksadile Hukuk veya İktisad Fakülteleri, Siyasal Bilgiler ve Yüksek Ticaret mektepleri mezunlarının mutahassis muavini sıfatile almış bunlara üç yıl staj yaptırılması lüzumlu görülerek 40 nci maddeye buna dair hüküm konulmuş ve hesap mutahasssıslarında aranan evsafda da bazı değişiklikler yapılmıştır.

14 — Gündelik gayri safi kazanç üzerinden vergi veren mükelleflerin ücret üzerinden vergi verilmesini icabeden işlere girdikleri takdirde evvelce verdikleri götürü verginin mahsub şeklinde reddi ve işe girdikleri tarihten itibaren kendilerinin ücret üzerinden teklifî bazı yolsuzlukların önlenmesini teğmin için lüzumlu görülmüş ve kanunun 50 nci maddesi bu esasa göre değiştirilmiştir.

15 — 2729 sayılı kanunla, beyanname usulüne göre kazanç vergisine tâbi bilûmum mükellefler asgarî mükellefiyet usulüne tâbi tutulmuş oldukları halde, bunlardan kazanç vergisi kanununun 6 nci maddesinin birinci fıkrasında yazılı şirketler, 2729 sayılı kanuna bağlı (A) cedveline dercedilmemiş olduğundan, bunların mükellefiyeti, aynı kanunla Maliye ve İktisad vekâletlerine verilmiş olan salâhiyet dairesinde, cedvelde münderiğ diğer mükelleflere kıyasen tayin edilmekte ise de bu yüzdü bir çok ihtilâflar hâdis olmaktadır. Diğer taraftan kazanç vergisi kanununun 6 nci maddesinin 2 ve 3 nci fıkralarına dahil mükelleflerin asgarî mükellefiyetlerinin sureti hesabı hakkında 2729 sayılı kanunun 11 nci maddesindeki hüküm de maksadı tamamen teğmin edememektedir.

Vergi tarhiyatını geciktiren ve idare ile mükellefler ve kaza mercileri arasında ihtilâfa sebebiyet veren bu mahzurları bertaraf üzere 2729 sayılı kanuna bağlı (A) cedveline, kazanç vergisi kanununun 6 nci maddesinin birinci fıkrasında yazılı şirketlerle ikinci ve üçüncü fıkrasında yazılı mükellefler hakkında sarîh hükümler ilâve edildiği gibi aynı kanunun 11 nci maddesi de bu maksadı teğmin edecek şekilde değiştirilmiştir.

16 — Nakliyat resminin, her mevki için ayrı hesap edilerek kayıtlarda gösterilmesi, Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünü bir çok müşkülâta sevkettiği cihetle, nakliye resminin, nakliye ücretle resimden terekküb eden yekûn içinde irae ettiği nisbetin tayinile nakliyat resminin bu nisbet üzerinden toptan alınabilmesi muvafık görülerek nakliyat resmi kanununun 6 nci maddesinde ona göre tadilât yapılmış ve abonman bilet ve kartlarının nakliyat vergilerinin sureti hesabı ve resmi tahsil ile mükellef bulunan müesseselerde kontrolün icrası için bunların tutmaları lâzımgelen kayıtlar hakkında mevcut kanunda hüküm bulunmadığından bu noksanları ikmal için kanunun 4, 6 ve 9 nci maddelerinde de bazı değişiklikler vücade getirilmiştir.

17 — Kaba yünlü ve şayaklardan alınan istihlâk vergilerinde 3535 sayılı kanunla yapılmış olan tadilin bu kumaşların imalinde kullanılan ipliklere teşmil edilmemesi iplikle mensuğ arasındaki muvazaneyi bozacağından tadilin ipliklere de teşmili zarurî görülerek bu maksadla mezkûr kanunun birinci maddesinin 10 nci numarasında ufak bir tadil yapılmıştır.

18 — Halı ve kilim imalinde kullanılan pamuk ve yün iplikler ile aynı zamanda diğer mensucat dahi dokunabildiğinden bunlara verilmiş olan vergi muafiyeti bu ipliklerin halıda kullanıldığıнын tevsikine bağlı tutulmuş ise de tevsik için konulması zarurî olan formalitelerin hem uzun ve karışık, hem de fabrikaları, müşterilerin keyf ve arzularına tâbi kılacak mahiyette bulunduğundan hem mükellefleri hem varidat dairelerini ve kaza mercilerini nihayetsiz ihtilâflara sevketmektedir.

Bu müşkilâtı bertaraf etmek için halı ve kilim imalinden başka hususlarda kullanılması ipliğın cins ve kalitesi bakımından mümkün görülmeyen dört metrik numaraya kadar kaskam iplikleriyle üç metrik numaraya kadar Strayhagarn ipliklerinin, hiç bir formaliteye tâbi tutulmaksızın muafiyetten istifade ettirilmesi ve bundan fazla incelikte olan ipliklerin veriye tâbi tutulması muvafık görülerek istihlâk vergisi kanununun ikinci maddesinin 4 nci numarası bu esasa göre değiştirilmiştir. Ancak muafiyetin numara ile ifadesi, tatbikatta müşkülât tevliid edebileceğinden aynı maksadı istihsal üzere lâyhada bir kilosunun uzunluğu zikredilmiştir.

Aynı esas, müştereken tarh ve tahsil edilmekte olan muamele vergisi için de, yeni lâyiha ile kabul olunmuştur.

19 — Yapılan tadiller dolayısıyla tadilen evvelki vaziyetlerde husule gelen değişiklikleri tanımak üzere lâyhaya bazı muvakkat hükümler de konulmuştur.

İktisad encümeni mazbatası

F. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/338

Karar No. 12

3 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

472, 2395, 2731 sayılı kanunların tadili hakkında kanun lâyihasile bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair Maliye vekilligine hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19 - III - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 20 mart 1940 tarih ve 6/1213 sayılı tezkeresine bağlı olarak Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibeleri Maliye vekâleti Varidat umum müdürü huzuruna tedkik ve müzakere olundu:

Encümenimiz evvelâ «fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna dair kanun» lâyihasını müzakere etmiştir.

Hükûmet esbabı mucibesinde tafsilen yazılı olduğu ve hile Avrupa harbinin meydana getirdiği buhran bütün milletleri olduğu gibi milletimizi de millî müdafaa masraflarını arttırmaya sevk etmiştir. Bu mevzuda fevkalâde tedbirler almagelmekte iken buhran sebeble muvarefatın azalmasından gümrük resmi ve eşyanın idhali sırasında alınan vergi ve resimler hasırlarında şimdiden büyük bir noksan görüldüğü ve şifahi verilen izahattan bu noksanın 30 - 40 milyon lira raddesinde olduğu anlaşılmıştır.

Bazı vergi ve resimlere tahammüllerine göre bir miktar zam yapılmak ve bazı mükellefiyetler genişletilmek suretile önümüzdeki sene bütçesini tevzin için hazırlanmış olan kanun lâyihasının esas itibarile Encümeimizce kabulünde zaruret hâsıl olmuştur.

Ancak encümenimiz Hükûmetin lâyihada tesbit edilen zam ve tevsilerin heyeti umumiyesi beynelmilel buhranın devamı müddetine münhasır fevkalâde bir millî müdafaa mükellefiyetini haiz ve bu itibarla buhranın zevalini müteakib bunların kaldırılması tabii bulunduğu ve buhranın bittiği tarihin ayrı bir kanunla tesbiti icabedeceği yolundaki mütaleasna iştirak etmiyerek bu fevkalâde vaziyetin 3780 sayılı kanunun kabul edilen mâna ve mefhumundan ibaret olduğu ve

ismi geçen son kanunun meriyetten çıkmasıyla bu kanunun da otomatik olarak meriyetten çıkması lâzım geleceğinde mutabık kalmış ve kanunun birinci maddesine bu keyfiyeti tebarüz ettirecek şekilde bir fıkra ilâve ederek tadilen kabul etmiştir.

Hükûmetin 2, 3, 4, 5 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Altıncı madde mevzuunu teşkil eden benzin ve benzerlerine yapılan zam keyfiyetinde Hükûmet sarfiyatı tahdid gayesini de güttüğünden bazı aza bu vaziyetin şimendifere amut veya şimendifer olmayan yerlerde iktisadî hayatı durduran bir mahiyet arzedeceğinden bu hususta Ticaret vekilinin mütaleasını dinlemeyi istemişlerdir.

Zammın zarurî olduğu yolunda Ticaret vekilinin izahatından sonra madde ekseriyetle ve aynen kabul edilmiştir.

Yedinci maddenin (B) fıkrasından maadasi ittifak ile ve (B) fıkrasının kauçuk ve mamulâtına taallük eden hükmü ekseriyetle ve diğer hükümleri ittifakla ve aynen kabul edilmiştir.

Hükûmet teklifinin 8 ve 9 ncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Yolcu nakliyatının haricindeki nakliyatı umumiyeden yeniden bir vergi alınmasını istihdaf eden onuncu madde üzerinde cereyan eden müzakereye yeniden vazolunan bu resmin mahsulât fiatlarına inikâsı ve bu fiatları tenkis edebileceği ve bazı mmtakalarda fakir halkın grda ihtiyacını teşkil eden ve o mmtaka haricinden getirilen mevaddın fiatlarını arttıracığı ihtimalleri tebarüz ettiğinden buna mahal kalmamak üzere arpa, mısır, bulgur gibi grda maddelerinin ve ot, yulaf ve saman ile canlı hayvan nakliyatının da C. istisna fıkrasına ilâveleri suretile madde tadilen kabul edilmiştir.

11, 12, 13, 14 ve 15 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Birinci muvakkat madde kısmı azam malını mutavassıtlara veya sınaî müesseselere satanların

stok mevzuunda tâbi olacakları ahkâmı tazammun etmektedir. Malın kısmı azamını doğrudan doğruya müstehlklere satanların bu beyanname vermek mecburiyetinden varestede olduklarının mazbatada kaydı faydalı görülmüş ve madde aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha'nın ikinci muvakkat maddesinde, inhisar mevaddı satan bayilere kanunun neşri tarihinde ellerinde bulunan inhisar maddeleri stoklarının ve üçüncü muvakkat maddesinde de Kibrit inhisarı işletme şirketi acantalarına kanunun neşri tarihinde ellerinde bulunan kibritlerle çakmak taşları stoklarının birer beyanname ile bildirilmesi mecburiyeti konulmaktadır. Kibrit esasen inhisar mamulâtı satan bayiler tarafından da satılmakta olduğundan bunların da Kibrit inhisarı acenteleri gibi kanunun neşri tarihinde ellerinde bulunan kibritlerle çakmak taşları stoklarını diğer inhisar mevaddı stoklarla birlikte beyannameye koymalarını encümenimiz lüzumlu görmüş ve her iki muvakkat maddeyi birleştirerek ikinci maddeyi yeniden kaleme almıştır.

Hükümet lâyihasının muvakkat dördüncü maddesi muvakkat üçüncü madde olarak aynen.

Hükümetin muvakkat beşinci maddesi dördüncü muvakkat madde olarak aynen.

Hükümetin muvakkat altıncı maddesi muvakkat beşinci madde olarak aynen.

Hükümetin muvakkat yedinci maddesi muvakkat altıncı madde olarak aynen.

Hükümetin muvakkat sekizinci maddesi muvakkat yedinci madde olarak aynen.

Hükümet lâyihasının 16 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Encümenimizin birinci maddede yaptığı tadil ile bu kanunun, Millî korunma kanununun tatbikına mahal kalmadığı Hükümetçe ilân edildiği tarihe kadar meri ve muteber bulunması esası kabul edilmiştir. Kanun lâyihasında yapılan zamlardan bazılarının tarh ve tahakkuk muameleleri mevzuat icabı olarak vukuunu takib eden ay veya seneden sonra gelen ay veya senede icra edilmesi lâzımgeldiğinden ve halbuki fevkalâde zam kanununun meriyetten kalkması bu kanunun meriyette bulunduğu zamanlarda vaki kazanç, muamele veya satışlara bu zamların tatbik edilmemesini istilzam ettirmeyeceğinden ileride her hangi bir tereddüd ve istibaha meydan vermemek

için kanunun meriyetten kaldırıldığı tarihe kadar olan kazanç, istihkak, muamele, satış ve nakliyat vergileri bu tarihten sonra tahakkuk etse bile bu kanunda yazılı zam ve mükellefiyetlere tâbi olduğunun kanunda sarahatle zikrini istihdaf etmek üzere 17 nci olarak bir madde ilâve edilmiş ve Hükümetin 17 nci maddesi 18 nci madde olarak aynen kabul olunmuştur. Bu suretle işbu kanun lâyihası 18 madde ve 7 muvakkat madde olarak kabul edilmiştir.

472, 2395 ve 2731 sayılı kanunların tadili hakkındaki kanun lâyihasına bağlı Hükümet esbabı mucibesine ve Varidat umum müdürünün şifahen verdiği izahata nazaran bazı vergilerde kanun hükümlerinin kâfi derecede sarahati havi olmaması ve hükümlerde teknik noksanlıklar bulunması sebebiyle vergilerde hâsıl olan ziyanların bertaraf edilmesi ve vergi tarh ve tahakkuklarının daha müessir bir murakabeye tâbi tutulması için kazanç vergisi, nakliyat vergisi ve bazı maddelerden alınan istihlâk vergisi kanunlarında bazı tadilat yapılmak gayesile bir lâyiha hazırlanmış olduğu anlaşılmış ve lâyiha esas itibarile kabul edilmiştir.

Birinci madde aynen ;

İkinci maddede hususî veya adi şirketlerde şirketin idaresi şürekâdan yalnız birine aid olmayıp-bir kaç şerikin idareye iştiraki halinde şirketin vergisinden cümlesinin müteselsilen mesul bulunduğu hükmünü ihtiva etmektedir. Bu nevi şirketlerde bazan şirketin idaresi şerik olmayan şahıslara da tevdi edilebileceğinden bu halde verginin yine şirketlerden aranması ve şürekâdan yalnız biri tarafından idare edilen bu nevi şirketlerde idare eden şerik hakkındaki takibat semere vermediği takdirde diğer şeriklerin de vergiden mesul olması cihetini teğmin edecek şekilde iki fıkra ilâvesi suretile tadilen ;

Üçüncü madde kazanç vergisi kanununun 6 nci maddesi mucibince anonim, komandit, limited ve kazanç dağıtan kooperatif şirketlerle bunların şubeleri ve Türkiyede yerleşmiş veya yerleşmiş sayılan ecnebi müesseseleri mevzuu işgal-leri ne olursa olsun beyanname usulile vergiye tâbi tutulmuştur. Bunlardan bazılarının, hakikî şahıslarla birleşerek hususî veya adi şirket kurdukları filiyatta görülmektedir. Hususî veya adi şirketler kanunun 7 nci maddesinde sayılan işlemlerle işgal etmedikleri takdirde gayrisafi irad

esasına göre vergiye tâbi tutulduklarından, hakikî şahıslarla birleşerek hususî bir şirket teşkil eden limited, komandit ve emsali şirketlerin de beyanname usulü yerine gayrisafî irad esasına tâbi olması icab etmektedir. Halbuki bu nevi şirketler defter tutmak ve beyanname vermek hususunda hiç bir müşkilâta maruz bulunmadıkları ve safi kazançlarının tayini diğer mükelleflere nazaran en kolay olan bir zümreyi teşkil ettikleri cihetle bunların hakikî bir şahısla birleşmeleri beyanname usulü haricinde kalmalarına sebep olamayacağı tâbiidir. Bu ciheti nazarı dikkate alan Hükûmet, lâyhada kazanç vergisi kanununun 17 nci maddesine bunu teğmin edecek bir fıkra ilâve etmiştir. Encümenimiz bu hususta esas itibarile Hükûmetin teklifine iştirak etmekle beraber bu fıkranın 17 nci madde yerine 6 ncı maddeye eklenmesinin daha vazih ve maksadı teğmine daha iyi hadim olacağını nazarı dikkate alarak bu maksadla hazırladığı maddeyi lâyhaya 8 ncü madde olarak ilâve etmiştir.

Dördüncü madde Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen ;

Beşinci madde Hükûmetin 4 ncü maddesi aynen ;

Altıncı madde Hükûmetin 5 ncı maddesinin 1 numaralı bendi tamamen ve aynen ;

II numaralı bendinin A işaretli birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları aynen ve eenebi şirketlerin Türkiyedeki şubelerine ikraz edecekleri meblâğlar hakkında eski kanunun hükmünü değiştirir mahiyette bir tadili havi altıncı fıkrası üzerinde Ticaret vekâleti iç ticaret umum müdürünün de huzurile yapılan müzakerede memleketimizde müseccel sermayenin iki misli yerine bir misli ile takyid edilmesi iktisadî bakımdan bazı mahzurlar tevliid edebilir mahiyette görülmekle bu mikdarın halen meri kanunda olduğu gibi iki misil derecesinde bırakılması lüzumlu görülmüş ve Merkez bankası tarafından muayyen bir komisyon haddi tayin edilmemiş olduğuna göre bunun yüzde yarım olarak tesbiti de muvafık bulunmuş ve fıkra buna göre yeniden yazılarak tadilen ve maddenin diğer fıkraları aynen kabul edilmiştir.

Yedinci madde olarak Hükûmetin 6 ncı maddesi aynen ;

Sekizinci madde olarak Hükûmetin 7 ncı maddesi aynen ;

Dokuzuncu madde ticarî şirketlerle eenebi müesseselerin hakikî şahıslarla birleşerek kuracakları hususî veya adi şirketlerin beyanname usulüne tâbi olması hakkındaki hükmün kazanç vergisi kanununun altıncı maddesine eklenmesi Encümenimizce daha muvafık görülerek bunu teğminen lâyhaya bir madde eklenmiş ve binaenaleyh bu kısma aid hükmün Hükûmetin 8 ncı maddesinden çıkarılması lâzım geldiğinde bu madde yeniden kaleme alınarak bir fıkra halinde tadilen ;

Onuncu madde Hükûmetin 9 ncü maddesi aynen ;

On birinci madde Hükûmetin 10 ncü maddesi aynen ;

On ikinci madde Hükûmetin 11 ncı maddesi aynen ;

On üçüncü madde Hükûmet lâyihasının Anonim şirketlerle eshamlı şirketlerin halen yüzde on bir olan kazanç vergisi nisbetinin % 15 nisbetine iblâğını istihdaf eden 12 ncı maddesi üzerinde yapılan uzun müzakerede Anonim şirketlerin diğer şirketlere nazaran daha az vergiye tâbi tutulmaları keyfiyetinin bunların teşekküllerini teşvik gayesine matuf olmasından yapılan teklifin kabulü halinde bu gayeden uzaklaşmış olacağı neticesine varıldığından eski nisbetin muhafazasına karar verilerek madde o suretle yeniden yazılarak tadilen kabul edilmiştir.

14 ncü madde Hükûmetin 13 ncü maddesi aynen ;

On beşinci madde Hükûmetin 14 ncü maddesindeki kullanılacak hesap mutehassıslarının tayininde aranacak evsafı ihtiva etmekte olup arınan vasıflar arasında sermayesinde Devletin iştiraki bulunmayan büyük bankalarda çalışmış olanlar içinde arınan evsafı haiz olanların da intihab ve tayinini teğmin edecek şekilde tadilen kabul edilmiştir.

On altıncı madde Hükûmetin 15 ncı maddesi aynen ;

On yedinci madde Hükûmetin 16 ncı maddesi aynen ;

On sekizinci madde Hükûmetin 17 ncı maddesi aynen ;

On dokuzuncu madde Hükûmetin 18 ncı maddesi aynen ;

Yirminci madde Hükûmetin 19 ncü maddesi aynen ;

Yirmi birinci madde Hükûmetin 20 nci maddesi aynen;

Yirmi ikinci madde Hükûmetin 21 maddesi aynen;

Yirmi üçüncü madde Hükûmetin 22 nci maddesi aynen;

Yirmi dördüncü madde Hükûmetin 23 nci maddesi aynen;

Yirmi beşinci madde Hükûmetin 24 nci maddesi aynen;

Yirmi altıncı madde Hükûmetin 25 nci maddesi aynen;

Yirmi yedinci madde Hükûmetin 26 nci maddesi aynen;

Yirmi sekizinci madde Hükûmetin 27 nci maddesi aynen;

1, 2, 3, 4 ve 5 nci muvakkat maddeler Hükûmetin 1, 2, 3, 4 ve 5 nci muvakkat maddeleri aynen.

Yirmi dokuzuncu madde Hükûmetin 28 nci maddesi aynen;

Otuzuncu madde Hükûmetin 29 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi birinci maddeye bağlı cedvel: Hükûmetin 20 nci maddesine bağlı cedvel aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince diğer encümenlere tevdi buyurulmak üzere Yüksek huzurlarına sunulmuştur.

İk. En. Rs.	M. M.	Kâ.
Giresun	Niğde	Afyon K.
<i>İ. Sabuncu</i>	<i>Dr. R. F. Talay</i>	<i>H. Erkan</i>
Afyon K.	Bursa	Edirne
<i>İzzet Akosman</i>	<i>Fazlı Güleç</i>	<i>T. Göksel</i>
Erzincan	Eskişehir	Gaziantep
<i>S. Başotaç</i>	<i>E. Sazak</i>	<i>N. Pazarbaşı</i>
Gümüşane	İçel	İstanbul
<i>E. S. Tör</i>	<i>Dr. M. Berker</i>	<i>A. Daver</i>
Kastamonu	Konya	Zonguldak
<i>M. C. Bayar</i>	<i>A. H. Dikmen</i>	<i>H. Karabacak</i>
Zonguldak		
<i>M. Bozma</i>		

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.

G. ve İ. Encümeni

Esas No. 1/338

Karar No. 7

9 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

472, 2395, 2731 sayılı kanunların tadili hakkında kanun lâyihasile bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair Maliye vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19-III-940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıb Başvekâletin 20 mart 1940 tarih ve 6/1213 sayılı tezkeresine bağlı kanun lâyihaları ile İktisad encümeninin mazbatasında gösterilen sebeblere göre tadilen kabul olunan kanun lâyihaları Encümenimize de havale buyurulmakla Maliye, Gümrük ve inhisarlar vekâleti alâkadar müdürlerinin huzur ile müzakere ve tedkik olundu.

Bu lâyihalardan fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam yapılmasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair olan kanun lâyihası İktisad encümeninin tadili veçhile kabul edilmiş ve yalnız 8 nci mad-

deye bağlı cedvelde şu sebeblere binaen tadil ve tashihler yapılmıştır.

Eşyanın fasıllarını gösterir başlıklardan bazıları tarifede yazılı olduğu şekilde gösterilmemiş bulunmakla tatbikatta anlaşılabilirliğe mahal bırakmamak için bunlar tarifede yazılı olduğu şekilde tashih olunmuştur.

Bazı eşya tarifede aynı resim haddine tâbi ve aynı mahiyette oldukları halde bağlı cedvelde birbirlerinden çok farklı resim gösterilmiş oldukları gibi yine aynı vasıfta olan bir kısım ise hiç resme tâbi tutulmamıştır ve bazı eşyadan da gümrük resminden fazla istihlâk vergisi alınması teklif edilmiştir. Bu haller tatbikatta eshabının resim haddi aynı olan veyahud resim haddi müsavi veya yüksek olduğu halde istihlâk vergisi az olan tarife numaralarına kaçmalarına sebep olacağı ve bu yüzden Hazine zararlarına uğrayacağı

gibi işin ekisperler heyetine intikali de mevcut tatbik şeklini karıştıracığından aynı mahiyette ve aynı resme tâbi eşya için bir birinden çok farklı istihlâk vergisi alınması ve bazı eşyanın gümrük resminden fazla istihlâk resmine tâbi bulunması gibi haller muvafık olmayacağından aşağıdaki şekillerde tadilat yapılmıştır.

1 - İpek ipliklerinden ibaresinin (ipek ve ipliklerinden) yazılması,

2 - 137 nci tarife numarasında yazılı dantellerden tüller gibi (500) kuruş alınması,

3 - Plâstik maddeler başlığının (terkib yolile elde edilen plâstik maddeler ve bunların mamulâtı şeklinde tashihi (281) (B) nin (281) (A) gibi (30) kuruş istihlâk vergisine tâbi tutulması,

4 - (285) numaradan alınan istihlâk vergisinin (2) kuruşa indirilmesi,

5 - (334) numaradan alınan istihlâk vergisinin (10) kuruşa tenzili.

(363) B pozisyonunda yirmi kuruş istihlâk vergisi alınması lâzımgelen eşya meyanına konulması (326) numarasının (20) kuruş istihlâke tâbi eşya arasına ilâvesi,

6 - (455) numaranın B pozisyonundan da A gibi (50) kuruş alınması,

7 - Kesme cam eşyaya aid (512) numaradan da diğer kesmeler gibi (50) kuruş alınması,

30 neu maddenin C fıkrasına İktisad encümenince ilâve edilen satır arasındaki saman kelimesinden sonra unutulduğu anlaşılan (kepek) kelimesinin konulması muvafık görülmüş diğer maddeler de aynen kabul edilerek (472, 2395 ve 2731) sayılı kanunlarda yapılan tadilatı muhtevi lâyihanın müzakeresine geçilmiştir.

Hükûmetin mucib sebepleri ve İktisad encümeninin mazbatasile verilen izahat lâyihanın istihdaf ettiği tadilatın lüzumunu teyid etmiş olduğundan encümenimizce de muvafık görülmüş ve İktisad encümeninin değiştirdiği ve aynen tasvib ettiği şekiller de kabul edilmiştir. Yalnız 13 neu maddeyi tamamen tadil eden ve yerine kaim olan 6 ncı maddede on üçüncü maddenin (A) bendinde (Türkiyede çalışan ecnebi şube veya teşekküllerin ana merkezi zararını kapatmak üzere kârlarından hisse ayırmaları ve bunların umumî masraf arasında göstermeleri kabul olunmaz) ibaresinde değişiklik olmadığı halde sehven 6 ncı maddeye alınmadığı anlaşıldığından (merkezlerine faiz veya komüsyon vermeleri cümlesinden sonra veyahud ana merkezleri zararını kapatmak üzere kârlarından hisse ayırmaları ve bunları umumî masrafları arasında göstermeleri kabul olunmaz) fıkrasının ilâvesi münasib görülmüştür.

Havalesi mucibince Adliye encümenine ve rilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

G. ve İn. En Rs.	M. M.	Kâtib
Çorum	Erzurum	Diyarbakır
İ. Eker		C. Çubukçu
Çanakkale	Çorum	Çorum
Atıf Kamçıl	S. Köstekçioğlu	Ş. Baran
Denizli	Kocaeli	Konya
F. A. Akça	Ali Dikmen	İ. Erdal
Mardin	Seyhan	Sinob
S. Düzgören	Şemsa İşcen	H. Orucoğlu
Trabzon		Yozgad
D. Eyiboğlu		Ekrem Pekel

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Esas No. 1/338

Karar No. 40

26 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

472, 2395, 2731 sayılı kanunların tadili ve bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınması hakkında Maliye vekâleti tarafından hazırlanarak İcra Vekilleri Heyetinin 19 - III - 1940 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırı-

lan kanun lâyihalarının Encümenimize de hava- le ve tevdi buyurulması üzerine ihtiva etmekte olduğu hükümler Maliye vekâleti Varidat umum müdürünün huzurile tedkik ve mütalea olundu:

2395 sayılı kazanç vergisi kanununun 3 neu maddesinin 19 neu fıkrasının tadiline dair tek-

lif de Türkiyede resmî bir vazifeye memur edilen ve istihkakı kendisini istihdam eden teşekkül bütçesinden ödenen eenebi Devlet vilâyet ve belediye memur ve müstahdemlerine Devletler arasında cari taammüllere göre bahşedilen muafiyetlere dair olan tadil siyasî bir vazife ile izam edilmemiş ve diplomatik imtiyazlardan istifade etmiyen yabancı Devletlerin vilâyet ve belediye memurları umumiyetle kabul edilen hukuku düvel esaslarına göre böyle bir muafiyette istifade edememekte oldukları nazara alınarak «Devletler arasında cari taammüllere ve hukuku düvel kaidelerine göre» ibaresinin bu son sayılı memurlarla olan irtibatını kesmek zarurî görülmüş ve mezkûr fıkranın birinci bendi Devletler arasında carî hukuku düvel kaideleri dahilinde sefirler, mümessiller ve konsoloslar ile maiyetlerinde çalışan memur ve müstahdemler şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrada yazılı memur ve müstahdemlerin istihkakları kelimesi yerine maaş ve ücretleri kelimeleri ikame edilmiştir.

Aynı kanunun dördüncü maddesinin (I) numaralı bendinin «D» fıkrası Hükûmet tarafından: «Husûsî ve adi şirketlerde mükellef, şirketi idare eden şahıstır. Şirketi idare eden şahıslar müteaddid olduğu takdirde şirket muamelâtından dolayı tarholunacak verginin tamamından bunların her biri müteselsilen mesuldür» suretinde teklif edilmiş ise de İktisad encümeni tarafından yapılan ve Gümrük ve inhisarlar encümenince aynen kabul edilen ilâvede şirketi şirketlerden biri idare ettiği ve fakat bunun hakkında yapılacak takibat kısmen veya tamamen semeresiz kaldığı takdirde diğer şirket veya şirketlerin vergiden müteselsilen mesul tutulacağı hususu da ilâve edilmiştir. Böyle bir mesuliyetin tatbikatta tevliid edeceği büyük mahzurları nazara alan encümenimiz ikinci maddenin Hükûmet tarafından tesbit edilen şekilde kabulüne ekseriyetle karar vermiştir.

2395 sayılı kanunun 12 nei maddesinde yapılan tadilde bilânçoların tanziminde mevcudat ve matlubat kısmında gösterilmesi lâzım gelen hususlar meyanına şirketlere aid bilûmum gayrimenkullerin idhal edilmesi keyfiyetinin kâr ve zararın tesbitinde hakikî vaziyeti ve ifade edemeyeceği düşünülerek zikri geçen madde (A) fıkrasındaki bu hüküm çıkarılmak suretile ve iki muhalif reye karşı ekseriyetle kabul edilmiştir. Aynı kanunun 17 nei maddesine ilâve

edilen fıkrada mevcut «şubelerine» kelimesinin bir zuhul neticesinde yazıldığı anlaşılarak madde, şubelerine kelimesi yerine «başkalarına» kelimesinin ikamesi suretile tashih olunmuştur. Yine aynı kanunun 19 neu maddesine yapılan ilâvede meslekî teşekküller veya belediyeler tarafından bu maddeye bağlı cedvelde yazılı sınıflardan her hangi birinin nazarı dikkate alınmaması halinde varidat dairesi namına yapılacak itirazlar üzerine itiraz komisyonlarınınca bunların tefrik hakkındaki kararlarına ittiba etmiyen teşekküllere aid serbest meslek mensublarının yeni baştan sınıflara ayrılacağına dair olan hüküm tadilde istihdaf edilen maksad ve gayenin haricine çıkmış olduğu görülerek madde «meslekî teşekküller veya belediyelere nazara alınmayan sınıfların doldurulması hakkında yapılan tebliğle ademi riayet halinde itiraz komisyonlarınınca yapılacak tedkikata göre aşağı sınıflardan ehil olanların boş bırakılan sınıflara idhal olunmasını teğmin edecek şekilde kaleme alınmıştır.

2395 sayılı kazanç vergisi kanununun 19 neu maddesinde yazılı serbest meslek erbabına aid kazanç vergisine yapılan yüzde 50 mikdarındaki zam ahvali fevkalâde dolayısıyla esasen kazançları azalmış olan bu meslek mensublarına ağır bir külfet tahmil edeceğinden bahsile bu vergiye aid kısmın tamamen ilgası veya yüzde 25 nisbetine indirilmesi hususunda vuku bulan teklif encümen ekseriyetinin tasvibine ktiran etmediğinden zikri geçen maddenin teklif veçhile kabulüne ekseriyetle karar verilmiştir.

Havalesi veçhile Maliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ad. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Çorum	Zonguldak	Konya
Münir Çağal	Ş. Devrin	G. Gültekin
Balıkesir	Bingöl	Bursa
O. Niyazi Burcu	Feridun Fikri	Atıf Akgüç
Erzincan	Gaziantep	Hatay
A. Fırat	Ö. A. Aksoy	Hamdi Selçuk
Hatay	Kastamonu	Kayseri
M. Tecirli	Abidin Binkaya	R. Özsoy
Mardin		Rize
H. Menemencioğlu		Fuad Sirmen
Rize		Sinob
Dr. Saim Ali Dilemre		C. Atay
Tokad		Trabzon
Sıtkı Atanç		F. A. Barutçu

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/338

Karar No. 34

15 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

472, 2395, 2731 sayılı kanunlarda tadilat yapilmasına dair Maliye vekilligince hazirlanarak 20 - III - 1940 tarihli ve 6/1213 sayili Basvekalet tezkeresile Yuksek Meclise arzedilen kanun layihasi bu husustaki Iktisad, Gumruk ve inhisarlar, Adliye encümenleri mazbatalarile birlikte ve Varidat umum müdürü ile Mali Tedkik heyeti azasından Zeki hazır oldukları halde Encümenimizde müzakere ve tedkik olundu:

Bahsi geçen kanunlarda derpiş edilen tadilatın hangi mülahazalara istinad ettiği ve nelerden ibaret bulunduğu Hükümetin mucib sebebler mazbatasında etraflı bir surette izah edilmiş bulunmaktadır.

Bu malûmattan ve Hükümet namına hazır bulunan zevatın verdiği izahattan anlaşıldığına göre: bu tadilat kazanç, istihlak ve nakliyat vergisi hakkındaki kanunlarda bu vergilerin tarh ve tahakkuk usullerini ıslah ve bazı vergi nisbetlerini değiştirmek suretile bir taraftan tatbikatta rastlanan güçlükleri ortadan kaldırmak diğer taraftan teknik noksan ve eksikler yüzünden devam eden vergi ziyanını önleyerek bunların verimlerini ıslaha matuftur.

Devletin fevkalâde ahval dolayısıyla bütçede tevazün teğmini için munzam vergilere müracaat ettiği bir sırada vergilerimizin matrahlarını ve tahakkuk usullerini ıslah için daimî hükümler vazını encümenimiz esas itibarile muvafık bulmuş ve kanun layihasını heyeti umumiyesile tasvib etmiştir.

Ancak muhtelif vergilere aid kanunlarda tadilat icrasına dair hükümlerin bir tek kanunda toplanması caiz görülmeyerek kazanç vergisi hakkındaki 2395 ve 2799 sayılı kanunlara aid tadiller bir arada bırakılarak nakliyat ve istihlak vergilerine dair tadiller müstakil birer layiha haline ifrağ edilmiştir. Her üç layihada maddeler üzerinde yapılan tadillere gelince :

Ecenebi elçiler ve Türkiye'ye resmî vazife ile gönderilmiş memurlara aid kazanç vergisi mua-

fiyeti bu husustaki fıkra sonunda (mütekabiliyet şartile ve bu sıfatlarından dolayı) denilmiş olmasına ve kanunla tasdik edilmiş muahede ve mukavelelerle iştirak ettiklerimiz haricinde teamül ve kaideler de bulunabileceğine binaen bir hüküm değil esbabı mucibe ifade eden (Devletler arasında cari teamül ve hukuku düvel kaide-lerine göre) ibaresi birinci maddeden çıkarılmış ve bu itibarla Adliye encümeninin haklı olarak yaptığı tefrika da ihtiyaç kalmamıştır.

İkinci maddede hususî ve adi şirketlerde vergi ve cezalardan şeriklerin mesuliyetini daha âdilâne bir esasa irca edecek tadilat yapılmıştır.

Iktisad encümeninin teklif ettiği üçüncü madde aynen kabul edilmiş, Hükümetin 3 ncü maddesi 4 ncü madde olmuştur.

Beşinci madde de verilecek blâncoların tanzim tarzına dairdir. Bu maddede Hükümetin (4) ncü maddesi teklif ettiği metinde şu tadiller yapılmıştır :

Mevcutat ve düyunat kısımlarında B bendlerinde (borsada kayıtlı olmayan ecnebi esham) ibaresindeki (Ecenebi) kelimesi çıkarılmış, C bendlerinde ifade tashihleri olmuştur. Ayrıca amortismanların düyunat kısmında gösterilmesi lâzım geleceğine binaen bu maddenin nihayetine E fıkrası olarak müteakib maddenin Ç fıkrası nakledilmiştir.

Bu tadilat neticesi olarak kâr ve zarar hesabı hakkındaki altıncı maddede Gumruk ve inhisarlar encümeninin metni üzerinde zarurî bazı tashihler icra edilmiştir.

Yedinci madde ile mükellefin iki türlü defter tutmalarını önlemek mevzubahs olduğuna göre defterlerin noterlikçe tasdikı esası muhafaza edilmekle beraber Maliye varidat dairesine de malûmat için kaydettirmek mecburiyeti konmuştur.

8 ve 9 ncü maddeler Adliye encümeninin 10, 11 ve 12 ncü maddeler Hükümetin teklifleri veçhile kabul edilmiştir.

13 ncü madde, kanunu mahsusuna tâbi kal-

ması tercih edilen Ziraat bankası tayyedilerek kabul edilmiştir.

17 nei madde nihayetine silâh altına çağırılanlar hakkında bir kayid konmuş, 19 neu madde de fotoğrafçı bulunmayan yerlerde karnelere fotoğraf mecburiyeti refedilmiştir.

21 nei maddeye bağlı cedvel de Devlete, hususî idare ve belediyelerle menafii umumiyeye hadim cemiyetlere aid ticarî gaye takib eden müesseseler için asgarî mükellefiyetin yalnız maktu olması kabul edilerek nisbî vergi kaldırılmış ve maktu kısımda da sermaye haddi götürülmediği için tadilat yapılmıştır. Bu tadilatın zarurî neticesi olarak 22 nei madde tashih olunmuştur.

Muvakkat beşinci madde, bu maddede bahsi geçenlerden kadrolarda bulunan ücretli memurlara aid mükteseb hakların mahfuziyeti tabii olduğundan tayyedilmiştir. Diğer muvakkat maddeler numaralara aid tashihat dolayısıyla tek-

rar edilmiştir.

472 sayılı ve nakliyat resmine aid kanunda tadilatı tazammun eden Hükûmetin 22, 23, 24 ncü maddeleri aynen ve müstakil bir lâyiha halinde kabul edilmiştir.

2731 sayılı istihlâk vergisi kanununu tadil eden Hükûmetin 25, 26 ve 27 nei maddeleri aynen alınmak suretile ayrı bir lâyiha haline konulmuştur.

Havalesi uyarınca Bütçe encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
İstanbul	Rize	Malatya
<i>Atıf Bayındır</i>	<i>Kemalettin Kamû</i>	<i>Nasuhi Baydar</i>
Diyarbakır	İzmir	İzmir
<i>Zühtü Tığrel</i>	<i>Kâmil Dursun</i>	<i>R. Mimaroglu</i>
Kırklareli	Kırşehir	Kırşehir
<i>Hamdi Kuleli</i>	<i>İzzet Özkan</i>	<i>Memed Seyfeli</i>
	Zonguldak	
	<i>Yusuf Ziya Özenci</i>	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 81

Karar No. 1/338

22 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

Maliye vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 20 - III - 1940 tarihli ve 6/1213 sayılı tezkere-sile Yüksek Meclise sunulan 472, 2395 ve 2731 sayılı kanunların tadiline dair kanun lâyihası İktisad, Gümrük ve inhisarlar, Adliye ve Maliye encümenlerinin mazbatalarile birlikte encümeni-mize tevdi edilmekle Maliye vekâleti Varidat umum müdürü hazır olduğu halde müzakere ve tedkik olundu.

Kazanç vergisi kanunu ile buna ek olan, beyannameli mükelleflerin asgari mükellefiyetleri hakkındaki kanunun ve nakliyat vergisi ve bazı maddelerden alınan istihlâk vergisi hakkındaki kanunların tadiline müteallik olan lâyihanın, bu vergi kanunlarında mevcut bazı hüküm noksanlıklarını izale ve tatbikattaki müşkülâtı bertaraf etmek suretile murakabenin takviyesi ve tahsilâtın kolaylaştırılması maksadını istihdaf eylediği Hükümetin esbabı mucibe lâyihasından ve encü-mende şifâhen verilen izahattan anlaşılmuş ve lâ-yihanın esas itibarile kabulü encümenimizce de muvafık görülerek maddelerin müzakeresine ge-çilmiştir. Encümenimiz müzakereye, lâyihayı en son tedkik eden Maliye encümeni tarafından ha-zırlanmış olan metinleri esas ittihaz etmiş ve yek-diğerile alâkadar olmıyan 472, 2395 ve 2731 sa-yılı kanunların tadiline dair olan hükümleri ayrı lâyihalar halinde tedvin etmeği tensib etmiş olan Maliye encümeninin bu noktai nazarı encü-menimizce de musib görülmüştür.

2395 sayılı kanunla buna ek asgarî mükelle-fiyet kanununa aid lâyiha :

Birinci madde, bir kelime tashihi ile Maliye encümeninin maddesi aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde, hususî ve âdî şirketlerde vergi mükellefinin, şirketi idare eden şahıs olduğu hakkında, meri kanunda mevcut hükmün, mad-de aynen ibkasile şirketin müteaddid şahıslar tarafından idare edilmesi halinde tatbik olu-nacak hükümlerin bunu takiben beyan edil-mesi maddeye daha ziyade vuzuh verece-ğinden madde, Maliye encümeninin kabul

ettiği esas dairesinde kalmak üzere yazılış tarzı bu şirketlerin mahiyetleri nazara alınarak deği-ş-tirilmiştir.

Üçüncü madde, İktisad encümeninin teklifi aynen kabul olunmuştur.

Dördüncü madde, beyannamelere amortisman ve ihtiyat akçelerile riyazî ihtiyatları göstermek üzere müfredatlı listeler raptedilmesi, beyanna-melerin kontrolü noktasından lüzumlu olmakla beraber, bu malûmatı göstermek üzere hususî bir defter tutmak isteyenlerden bu cedvellerin istenilmemesi fazla külfeti mucib olmaması mülâ-hazasile muvafık görülerek maddeye bunu teğ-min edecek bir kayid konulmuş ve sigorta şirket-lerinden riyazî ihtiyatlara aid müfredatlı listele-rin beyannameye raptını istemek mükellefler için aynı mülâhaza ile külfetli görüldüğünden ve esa-sen 3392 sayılı kanunla sigorta şirketleri riyazî ihtiyatlara aid bütün hesap, defter ve vesikala-rını idare merkezlerinde bulundurmağa mecbur olduklarından bilânçolarında gösterecekleri ihti-yatların bu defter ve vesikalarla tevsiki şartile kabul edileceği hakkında 12 nei maddeye bir hü-küm ilâve edilerek beyannamelere bu ihtiyatlar hakkında müfredatlı liste raptına dair olan fıkra kaldırılmıştır.

Malî bilânçoların sureti tanzimine aid hü-kümleri ihtiva eden beşinci madde esas itibarile bazı kelime tashihleri ve riyazî ihtiyatlar hak-kında yukarıki izahat veçhile bir kayid ilâ-vesile Maliye encümeninin tertib ettiği şekilde kabul edilmiş ve yalnız meşkûk alacaklara taal-lük eden fıkrada bir değişiklik yapılmıştır. Hü-kümetçe tanzim ve diğer encümenlerce de tas-vib olunan bu fıkrada, bir alacağın tahsili lâ-zıngeldiği tarihten itibaren iki sene geçtiği hal-de tahsil edilememesi halinde meşkûk sayıl-ması ve bilânçonun meveudat ve matlubat kıs-mında hususî bir hesabda gösterilmesi esası konulmakta ve bu hesabda gösterilecek meş-kûk alacaklardan gayrikabili tahsil olduğu ta-hakkuk eden kısmının kâr ve zarar hesabına za-

zarar kaydine cevaz verilmektedir. Encümenimiz meşkûk alacakların zarar kaydedilebilmesi için konulan (gayrikabili tahsil olduğunun tahakkuk etmesi) kaydinin, tatbikatta mükellefleri, bu alacağı kanun yollarına müracaat ve icra takiblerinden geçirmek mecburiyetinde bırakabileceği ve halbuki bazan borçlunun iflâs ettiği, hali aceze düştüğü veya sair her hangi bir sebeple onda olan alacağının tahsile imkân kalmadığı alacaklı tarafından bilinmesi dolayısıyla bu alacağın takibi için ayrıca bir de mahkeme ve icra masrafı ihtiyarına mecbur bırakılmaması düşünülmüş ve ancak beyannamelerin tedkiki sırasında bu hususta her hangi bir takdir ve ihtilâfa mahal kalmamak üzere bir alacağın tahsili lâzım geldiği ve şayed vadesi temdid edilmiş ise son vadenin hitama erdiği tarihten itibaren üç sene geçtiği halde tahsil edilememiş olması halinde bunun meşkûk sayılmasını ve doğrudan doğruya zarar kaydedilebilmesini gerek mükellef, gerek idare için daha kolay ve amelî bulmuş ve fıkraı ona göre değiştirmiştir.

Encümenimize altıncı madde, esas itibarile bazı kelime ve ibare tashihlerle Maliye encümeninin tertib ettiği şekilde kabul edilmiş ve yalnız ana merkezleri ecnebi memleketlerde bulunan müesseselerin Türkiyedeki şubeleri için istikraz edecekleri meblâğın faiz ve komisyon mikdarına taallük eden fıkrada, bunların masrafta kabulü için şubenin ana merkezden olan alacaklarının da aynı şartlara tâbi bulunması kaydinin ilâvesini münasib görmüş, zarar kaydedilen meşkûk alacakların mahiyetini yukarıki maddede verilen izaha göre tadil eylemiş ve meri kanunda mevcut olduğu halde, yeni metne konulması unutulmuş olan, şirketlerin geçmiş seneye aid zararlarından kapatılmayan kısmının da zarar kaydolunabileceği hakkındaki fıkrayı maddeye ilâve eylemiştir.

Birinci madde, Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Defterlerin varidat dairelerine tasdik ettirilmesi hakkında hükmü ihtiva eden 8 ncı madde, tasdik için bir müddet tayin edilmek suretile Hükümetin teklifi veçhile kabul edilmiştir.

Dokuzuncu madde, Adliye encümeninin tadili veçhile kabul olunmuştur.

Serbest meslek erbabının 2395 sayılı kanuna bağlı cedvelde yazılı sınıflardan hiç biri ih-

mal edilmeksizin meslekî teşekküller tarafından sınıflara ayrılması kanun ahkâmı âmiresinden olduğu halde tatbikatta bazı yerlerde bu teşekküllerin kanunun bu hükmünü yerine getirmeyerek bazı sınıflara hiç bir mükellef ayırmadıkları görülmüştür. Meslekî teşekküllerin kanuna göre kabul edilmiş salâhiyetleri kendi teşekküllerine dahil meslek erbabının sınıflara taksimi ve bu hususta mükellefin vaziyetini yakinen bilmeleri itibarile takdir hakkını kullanmalarıdır. Yoksa kanun nüfus mikdarına göre sınıfları göstermiş olduğuna göre meslekî teşekküller o yerde her hangi bir sınıf için mükellef tutulacak serbest meslek erbabı olmayacağı ve olamayacağı yolunda takdire girişemeyecekleri cedvelin altında (ihmal edilemez) şaretinde yazılı bulunan hükümde tasrih edilmiş bulunmaktadır. Ancak bu teşekküllerin kanunun ruhuna uymayan bir telâkkiye müstenid kararlarına karşı müeyyide bulunmamasından yukarıda işaret edilen tatbikattaki hatalara karşı Hazinenin zarara uğradığı görülmüş ve maddenin bu noksanının ikmali için teklif edilen tadil Hükümetçe tertib edilmiştir. Encümenimiz, sınıflardan hiç birinin ihmal edilmemek şartile meslekî teşekküller tarafından ayrılması salâhiyetini Hükümetin noktai nazara uygun olarak kabul eyleyerek 10 ncü maddenin itiraz komisyonuna Maliye dairelerinin müracaatlerini ve komisyonların verecekleri karara meslekî teşekküllerin ittiba etmedikleri takdirde komisyonca boş bırakılan sınıfa ehil görülen mükelleflerin kaydetmeleri suretile bir müeyyide konarak tadilini tasvib etmiştir.

Adliye encümeninin bu esaslar dairesinde tertib ettiği madde de komisyonun ayırma hakkındaki karara karşı mükellefe ve Maliyeye 3692 sayılı kanun hükümleri dairesinde temyiz hakkı kabul edilmiş ise de bu yolda maddeye konan hükmü encümenimiz, takdirî mahiyette olan bu muamele hakkında temyiz yoluna müracaat edilmesinin gerek mükellef ve gerek Hazineye kaza mercilerinde uğraşmak külfetinden başka amelî bir fayda vermeyeceği mülâhazasile çıkarmış ve sınıflar hakkındaki kanuna bağlı cedveli değiştirerek serbest meslek erbabının sınıflara takdimi hususunda daha geniş bir takdir imkânı vermiştir.

11, 12 ncı maddeler, Hükümetin 10 ve 11

nei maddelerdeki teklifi veçhile kabul edilmiştir.

13 ncü maddede anonim şirketlerin vergi nisbetile 3659 sayılı kanuna tâbi müesseselerin memur ve müstahdemlerine verecekleri temettü ikramiyelerinin tâbi olacağı nisbete dair olan hükümler Maliye encümeninin teklifi veçhile kabul edilmekle beraber lâyhaya İktisad encümeni tarafından ilâve olunan üçüncü madde ile anonim, limited, komandit ve kazanç dağıtan kooperatif şirketlerin ve Türkiyede yerleşmiş ecnebi müesseselerin hakikî şahıslarla birleşerek kuracakları hususî veya adî şirketlerin tâbi olacakları vergi nisbeti hakkında hüküm bulunmadığından, bunların kendilerini kuran anonim, limited ve ilâh... şirketlerin ve Türkiyede yerleşmiş ecnebi müesseselerin tâbi olduğu nisbetlerde vergiye tâbi tutulması maksada uygun görülmüş ve bunu teğminen maddeye bir fıkra eklenmiştir.

14 ncü madde, Hükûmetin 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Beyanname tedkikatında istihdam olunan hesap mutahassıslarının ehil kimseler arasından seçilmesini teğminen sevk edilmiş olan 15 ncü maddeye, Maliye vekâleti merkez teşkilâtına dahil umum müdürlerle altıncı ve daha yukarı dereceleri ihraz etmiş olan defterdarların ve Divanı muhasebat azalarının da hesap mutahassısı olabileceği hakkında bir kayid ilâve edilmek suretile İktisad encümeninin tertib ettiği metin tadilen kabul edilmiştir.

16 ncü madde, Hükûmetin 15 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

17 ncü madde, Maliye encümeninin maddesi aynen kabul edilmiştir.

18 ncü madde, Hükûmetin 17 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

19 ncü madde, Hükûmetin 18 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

20 ncü madde, Maliye encümeninin 19 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

21 ncü madde, Kazanç vergisi kanununun 19 ncü maddesine bağlı olan (1) numaralı cedvelde birinci sınıfa ayrılan serbest meslek erbabından alınacak maktu vergi mikdarile bundan sonra gelen sınıflar için tayin edilmiş olan maktu vergi mikdarları arasında bir nisbetsizlik mevcut olub meslekî teşekküllerle birinci sınıfa kimse tefrik edilmemesi gibi kanunun ruhuna ve açık

emrine aykırı kararlarla karşılaşmış olduğundan, bir taraftan lâyihaanın 10 ncü maddesi, meslekî teşekküllerin ve belediyelerin cedvelde yazılı sınıflardan bazılarını nazara almamalarına karşı müeyyide vazolunurken diğer taraftan da bu nisbetsizliğin izalesi muvafık görülmüş ve cedvel yeniden tertib olunmuştur.

22 ncü madde, Maliye encümeninin 21 ncü maddesi ve buna bağlı cedvel esas itibarile Encümenimizce de kabul olunmuşsa da, 21 ncü madde ile lâyhaya serbest meslek erbabının maktu vergilerine aid bir cedvel ilâve edildiğinden bu maddedeki cedvelin de (2) numaralı cedvel olarak lâyhaya raptı zarureti hâsıl olmakla madde bu şekilde değiştirilmiştir.

23 ncü madde, Maliye encümeninin 22 ncü maddesi bazı kelime tashihlerle aynen kabul olunmuştur.

Muvakkat birinci madde, Hükûmetin muvakkat 1 ncü maddesi aynen

Muvakkat ikinci ve üçüncü maddeler, Maliye encümeninin muvakkat ikinci ve üçüncü maddeleri birer harf tashihle aynen kabul olunmuştur.

Muvakkat dördüncü madde, Maliye encümeninin dördüncü maddesi aynen kabul olunmuştur.

24 ncü madde, Maliye encümeninin 23 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanun hükümlerinin icraya memur olan vekilleri beyan eden 25 ncü maddeye, tadil edilen kanunun aslında mevcut olan (Dahiliye ve İktisad) vekâletleri de ilâve edilmiştir.

472 sayılı kanunun tadiline dair lâyiha:

Birinci madde: Mütebeddil ücrete tebean seyrüsefer ettirilen vesaitten alınacak nakliyat resminin nisbeti hakkında, son fıkraya bir kayid ilâvesi suretile Hükûmetin 22 ncü maddesi kabul edilmiştir.

İkinci madde: Devlet müesseseleri tarafından işletilen nakil vasıtalarından alınan ücret ve resimlerin deftere noksan geçirilmesi ve binnetice Maliyeye noksan yatırılması halinde, emsali kanunlarda olduğu gibi noksan yatırılan paranın o müessesenin muhasibinden yüzde on zamlı alınması muvafık görülerek son fıkra bu dairede düzeltilmek suretile Hükûmetin teklif ettiği ve bu kanundaki tadilâtı da ihtiva eden lâyihaanın 23 ncü maddesi kabul olunmuştur.

Üçüncü madde, Hükûmetin 24 ncü maddesi

aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde, Maliye encümeninin mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

Beşinci madde, kanun hükmünü icraya me-
mur olan vekilleri beyan bu maddeye (Dahiliye)
kelimesi ilâve edilmiştir.

2731 sayılı kanunun tadiline dair lâyiha :

Birinci madde: Hükûmetin 25 uci madde-
si aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde, halı ipliklerinin muafiyetine ta-
allûk eden bu maddenin müzakeresi neticesinde
dört metrik numaraya kadar Straygarn iplikle-
rile altı ingiliz numarasına kadar olan kaskam
ve pamuk ipliklerinin ekseriyet itibarile halı ima-
linde kullanılmakta olduğu anlaşıldığından bu
ipliklerin de muafiyet meyanına alınması muva-
fık görülmüş ve madde ona göre değiştirilmiştir.

Üçüncü madde, Hükûmetin 27 nei maddesi
aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde, Maliye encümeninin mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

Beşinci madde, kanun hükmünü icraya me-
mur olan vekilleri gösteren bu maddeye kanunun

aslında mevcut olan (İktisad) kelimesi ilâve
olunmuştur.

Hükûmetin teklif ettiği lâyiha üç lâyihaya
ayrılarak yapılan tadillerle Umumi heyetin tas-
vibine arz olunmak üzere Yükek Reiliğe sunulur.

Reis	R. V.	M. M.
Kırklareli	Kastamonu	Kocaeli
B. Denker	T. Çoşkan	Salâh Yargı
Kâtib		
İstanbul	Bolu	Bursa
F. Öymen	Dr. Zihni Ülgen	N. Ayas
Diyarbakır	Elâziğ	Giresun
Rüştü Bekit	M. F. Altay	M. Akkaya
Gümüşane	İsparta	Kayseri
D. Sakarya	R. Ünlü	F. Baysal
Konya	Kütahya	Malatya
R. Türel	A. Tiridoğlu	M. Öker
Maraş	Muğla	Seyhan
M. Bozdoğan	H. Kitabcı	N. Eldeniz
Seyhan		Trebzon
D. Arıkoğlu		Sırrı Day
Yozgad		Yozgad
A. Sungur		S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

472, 2395, 2729 ve 2731 sayılı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 2395 sayılı ve 22-III-1934 tarihli kazanç vergisi kanununun 3 ncü maddesinin 19 ncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

19 - Devletler arasında cari teamüllere ve hukuku düvel ka-idelerine göre sefirler, mümes-siller, ve konsoloslar ile mai-yetlerinde çalışan memur ve müstahdemler, Türkiyede resmî bir vazifeye memur edien ve istihkakı kendisini istihdam eden teşekkül bütçesinden ödenen ecnebi devlet, vilâyet ve be-lediye memur ve müstahdem-leri (Mütakabiliyet şartile ve bu sıfatlarından dolayı)

MADDE 2 — Aynı kanunun 4 ncü maddesinin 1 numaralı bendinin (D) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

D) Hususî ve adlî şirketlerde mükellef, şirketi idare eden şahısdır. Şirketi idare eden şahıslar müteaddid olduğu takdirde şirket muamelâtından dolayı tarholunacak verginin tamamından, bunların her biri müteselsilen mesuldür.

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

472, 2395, 2729 ve 2731 sayılı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 2 — Aynı kanunun 4 ncü maddesinin 1 numaralı bendinin «D» fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

D - Hususî ve adi şirketlerde mükellef; şirketi idare eden şahıstır. Şirketi idare eden şahıslar müteaddid olduğu takdirde, şirket muamelâtından dolayı tarholunacak verginin tamamından bunların her biri müteselsilen mesuldür.

Şirketin idaresi, şeriklerden gayri bir şahsa tevdi edilmiş ise vergi, yalnız şerik olanlardan yine müteselsil mesuliyet esasına göre aranılır.

Şirketi şeriklerden birisi idare eylediği ve fakat bunun hakkında yapılacak takibat kısmen veya tamamen semeresiz

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

472, 2395, 2729 ve 2731 sayılı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 2 — İktisad encümeninin 2 nci maddesi aynen

ADLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

472, 2395, 2729 ve 2731 sayılı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 2395 sayılı ve 22-III-1934 tarihli kazanç vergisi kanununun üçüncü maddesinin 19 ncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

19 - A) Devletler arasında cari hukuku düvel kaideleri dahilinde sefirler, mümessiller ve konsoloslar ile maiyetlerinde çalışan memur ve müstahdemler,

B) Türkiyede resmî bir vazife memur edilen ve istihkakı kendisini istihdam eden teşekkül bütçesinden ödenen Devlet, vilâyet veya belediye memur ve müstahdemlerinin maaş ve ücretleri,

(Her iki halde de mütekabiliyet şartile ve bu sıfatlarından dolayı)

MADDE 2 — Hükûmetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

2395 ve 2729 sayılı kanunların tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 2395 sayılı kazanç vergisi kanununun 3 ncü maddesinin 19 ncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

19 - Ecnebi devletlerin Türkiyede bulunan elçi, maslahatgüzar konsoloslarile maiyetlerinde çalışan memur ve müstahdemlerinin ve Türkiyede resmî bir vazifeye memur edilen veya tahsil gören ve istihkakları mensub oldukları Devlet umumî bütçesinden veya hususî idare veya belediye bütçelerinden ödenen memur ve müstahdemlerle talebenin maaş, ücret ve tahsisatları.

(Mütekabiliyet şartile ve bu sanatlarından dolayı),

MADDE 2 — Aynı kanunun 4 ncü maddesinin 1 numaralı bendinin (D) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

D) Hususî ve adi şirketlerle mükellef aşağıdaki şekilde tayin olunur.

Şirketi idare eden şerikler müteaddid olduğu takdirde şirket muamelâtından dolayı tarholunacak verginin tamamından bunların her biri müteselsilen mesuldür.

Şirketi şeriklerden birisi idare ettiği ve bu şerik hakkında yapılacak takibat kısmen veya tamamen semeresiz kaldığı takdirde aranan miktardan diğer şerikler mütesaviyen mesuldürler. Ancak ceza zamları yalnız şirketi idare eden

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

2395 ve 2729 sayılı kanunların tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 2395 sayılı kazanç vergisi kanununun 3 ncü maddesinin 19 ncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

19 - Ecnebi Devletlerin Türkiyede bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsolosluklarile maiyetlerinde çalışan memur ve müstahdemlerinin ve Türkiyede resmî bir vazifeye memur edilen veya tahsil gören ve istihkakları mensub oldukları Devlet umumî bütçesinden veya hususî idare veya belediye bütçelerinden ödenen memur ve müstahdemlerle talebenin maaş, ücret ve tahsisatları.

(Mütekabiliyet şartile ve bu sıfatlarından dolayı),

MADDE 2 — Aynı kanunun 4 ncü maddesinin 1 numaralı binin (D) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

D - Hususî ve adi şirketlerde mükellef, şirketi idare eden şahıstır.

Şirketi idare eden şahıslar müteaddid olduğu takdirde şirket namına tarholunacak vergi ve cezaların tamamından bunların her biri müteselsilen mesuldürler.

Şirketi şeriklerinden biri idare ettiği ve bu şerik hakkında yapılan takibat kısmen veya tamamen semeresiz kaldığı takdirde aranan miktardan diğer şerikler mütesaviyen mesuldürler. Ancak ceza zamları yalnız şirketi idare

İfii.

İk. E.

G. I. E.

kaldığı takdirde diğer şerik veya şerikler vergiden müteselsilen mesul tutulurlar.

MADDE 3 — Aynı kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki «4» numaralı fıkra eklenmiştir :

4 - Yukarıki 1 ve 2 numaralı fıkralarda yazılı şirket ve müesseselerin hakikî şahıslarla birleşerek kuracakları hususi veya adi şirketler

MADDE 4 — Hükûmetin üçüncü maddesi aynen.

MADDE 3 — İktisad encümeninin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 3 — Aynı kanunun 11 nci maddesine aşağıdaki fıkraya eklenmiştir :

Beyannamelerine bilânço ve kâr ve zarar hesabı raptetmek mecburiyetinde olan mükellefler, beyannamenin taalluk ettiği hesap devresi içinde amortismana tâbi tuttukları kıymetler ile her birine tatbik ettikleri amortisman nisbetini ve amorte ettikleri kıymet mikdarile kalanı müfredatlı olarak gösterecek bir cedvel ile mezkûr hesap devresi de dahil olmak üzere, o tarihe kadar safi kârlarından ayırdıkları ihtiyat akçelerinin her seneye aid mikdarlarını ayrı, ayrı gösterecek diğer bir cedveli de raptetmek mecburiyetindedirler.

Hayat sigorta şirketleri, bu cedvellere ilâveten beyannamenin taallûk ettiği hesap devresile bundan evvelki devrelere aid riyazî ihtiyatların müfredatlı listesini ve aynı devrelerde ecnebi reassürörlere terk edilen primlerin müfredatlı listesini de beyannamelerine bağlamağa mecburdurlar.

Ad. E.

MADDE 3 — İktisad encümeninin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükûmetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

şirketten istenebilir. Şirketin idaresi şeriklerden gayri bir şahsa tevdi edilmiş ise vergi mükellefi bu şahıstır. Ancak bu şahıs hakkında yapılan takibat neticesinde alınmayan vergi ve cezaları balığı şerik olanlardan mütesaviyen alınır.

MADDE 3 — İktisad encümeninin 3 ncü maddesi aynen.

MADDE 4 — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen.

B. E.

eden şerikten istenebilir. Şirketin idaresi, şerik olmıyan bir şahsa tevdi edildiği ve bu şahıs hakkında yapılan takibat kısmen veya tamamen semere vermediği takdirde vergi ve cezalar, şerik olanlardan mütesaviyen alınır.

MADDE 3 — İktisad encümeninin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — Aynı kanunun 11 nci maddesine aşağıdaki fıkraya eklenmiştir :

Beyannamelerine bilânço ve kâr ve zarar hesabı raptetmek mecburiyetinde olan mükellefler, beyannamenin taallük ettiği hesap devresi içinde amortisman tâbi tuttukları kıymetler ile her birine tatbik ettikleri amortisman nisbetini ve o devreye kadar amorti ettikleri kıymet mikdarile o devrede amorti ettikleri mikdarı ve kalanı müredatlı olarak gösterecek bir cedvel ile mezkûr hesap devresi de dahil olmak üzere, o tarihe kadar safi kârlarından ayırdıkları ihtiyat akçelerinin her seneye aid mikdarlarını ve bunlardan vergisi verilmiş ve verilmemiş olanlarını ayrı, ayrı gösterecek diğer bir cedveli de raptetmek mecburiyetindedirler.

Yukarıda yazılı amortisman ve ihtiyat akçesine aid cedvelerin yerine, bu cedvellere dercedilecek malûmatı göstermek üzere hususî bir defter tutmak isteyen mükelleflerin bu talepleri kabul olunur ; bu takdirde

Hü.

İk. E,

G. İ. E.

MADDE 4 — Aynı kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

11 nci madde mucibince verilecek bilânçoların tanziminde aşağıdaki hükümlere riayet olunur.

I. - Mevcudat ve matlubat kısmında,

A) Bina, arazi, alât, edevat ve makineler, mobilya ve demirbaş eşya gibi maddî ve ihtira beratı ve diğer beratlar, (Eshamlı şirketlerde tesis ve taazuv masrafları) gibi gayrimaddî kıymetler maliyet bedeli üzerinden yazılmak lâzımdır. Şirketlere aid bilûmum gayrimenkuller, teşebbüste kullanılmaları dahi bilânçoya idhal olunur.

Binaların tevsi ve vapurların tertibatının tanzimi gibi ticarî ve smâî teşebbüsün inkişafına yarayan, tesisat bedelleri taallûk ettikleri kıymetlere zammolunur. Bunların dışında kalan tamir ve idame masrafları umumî masraflara geçirilir.

B) Kasada veya cari hesaplarda mevcut ecnebi paraları ve borsada kayıtlı esham ve tahvilât, ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiyatı üzerinden hesap olunur. Bu takdirde fazla veya noksan kıymetler kâr ve zarar hesabına naklolunmak lâzımdır. Borsada kayıtlı esham ve tahvilâttan her hangi birinin kıymetinde husule gelen tenezzülün muvazaalı olduğu-

MADDE 5 — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Hükûmetin 4 ncü maddesi aynen

Ad. E.

MADDE 5 — Aynı kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

11 nci madde mucibince verilecek bilânçoların tanziminde aşağıdaki hükümlere riayet olunur.

1 - Mevcudat ve matlubat kısmında:

A) Bina, arazi, alât edevat ve makineler, mobilya ve demirbaş eşya gibi maddî; ihtira berati ve diğer beratlar (eshamlı şirketlerde tesis ve taazuv masrafları) gibi gayri maddî kıymetler maliyet bedeli üzerinden yazılmak lâzımdır.

Sanayi ve ticarete mahsus binaların tevsi ve vapurların tertibatının tanzimi gibi ticarî ve sınaî teşebbüsün inkişafına yarayan tesisat bedelleri taallük ettikleri kıymetlere zammolunur. Bunların dışında kalan tamir ve idame masrafları umumî masraflara geçirilir.

B) Kasada veya carî hesaplarda mevcut ecnebi paraları ve borsada kayıtlı esham ve tahvilât, ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiyatı üzerinden hesap olunur. Bu takdirde fazla veya noksan kıymetler kâr ve zarar hesabına naklolunmak lâzımdır. Borsada kayıtlı esham ve tahvilâtтан her hangi birinin kıymetinde husule gelen tenezzülün muvazaalı olduğunu isbatı halinde bunların alış bedelleri bilânçonun tanzimine esas itti-

Mal. E.

MADDE 5 — Aynı kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

11 nci madde mucibince verilecek plânçoların tanziminde aşağıdaki hükümlere riayet olunur.

I - Mevcudat ve matlubat kısmında.

A) Bina, arazi, alât, edevat ve makineler, mobilye ve demirbaş eşya gibi maddî ve ihtira berati ve diğer beratlar (eshamlı şirketlerde tesis ve taazumasrafları) gibi gayri maddî kıymetler maliyet bedeli üzerinden yazılmak lâzımdır. Gayri menkuller nisbetinde kullanılması dahi bilânçoya idhal olunur. Binaların tevsi ve vapurların tertibatının tanzimi gibi teşebbüsün inkişafına yarayan tesisat bedelleri taallük ettikleri kıymetlere zammolunur. Bunların dışında kalan tamir ve idare masrafları umumî masraflara geçirilir.

B) Kasada veya carî hesaplarda mevcut ecnebi paraları ve borsada kayıtlı esham ve tahvilât, ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiyatı üzerinden hesap olunur. Bu takdirde fazla veya noksan kıymetler kâr ve zarar hesabına naklonulmak lâzımdır. Borsada kayıtlı esham ve tahvilâtтан her hangi birinin kıymetinde husule gelen tenezzülün muvazaalı olduğunu isbatı halinde bunların alış bedelleri

B. E.

kendilerinden ayrıca cedvel istenilmez. Beyannamelerine yukarıda yazılı cedvelleri raptetmeyenlerin veya defter tutmak talebinde bulunub da defter tutmayanların vergilerine % 50 zam yapılır.

MADDE 5 — Aynı kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

11 nci madde mucibince verilecek bilânçoların tanziminde aşağıdaki hükümlere riayet olunur:

1 - Mevcudat ve matlubat kısmında.

A) Bina, arazi, alât, edevat ve makinalar, mobilye ve demirbaş eşya gibi maddî ve ihtira berati ve diğer beratlar (eshamlı şirketlerde tesis ve taazuv masrafları) gibi gayrimaddî kıymetler maliyet bedeli üzerinden yazılmak lâzımdır. Şirketlere aid gayrimenkuller teşebbüste kullanılması dahi bilânçoya idhal olunur. Binaların tevsi ve vapurların tertibatının tanzimi gibi teşebbüsün inkişafına yarayan tesisat bedelleri taallük ettikleri kıymetlere zammolunur. Bunların dışında kalan tamir ve idame masrafları umumî masraflara geçirilir.

B) Kasada veya cari hesaplarda mevcut ecnebi paraları ve borsada kayıtlı esham ve tahvilât, ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiyatı üzerinden hesap olunur. Bu takdirde fazla veya noksan kıymetler kâr ve zarar hesabına naklolunmak lâzımdır. Borsada kayıtlı esham ve tahvilâtтан her hangi birinin kıymetinde husule gelen tenezzülün muvazaalı olduğunu isba-

Hü.

nun isbatı halinde bunların alış bedelleri bilançonun tanzimine esas ittihaz olunur. Borsada fiatı olmayan ecnebi paralarile borsada kayıtlı olmayan ecnebi esham ve tahvilât alış bedelleri üzerinden kaydolunur.

Tevdiat, kefalet akçeleri, temettü hissesine mahsuben verilen para, gelecek yıllara aid olarak verilen kira ve sigorta masrafları gibi masrafların beyannamenin taallük ettiği ticarî yıla aid olmayan kısmı teminat ve depozito akçeleri aynen kaydolunur.

C) Matlubat senedleri, üzerinde yazılı kıymetlerle geçirilir. Ecnebi parası üzerinden olan bu gibi senedlerle mevcut hesabı carî alacakları ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiyatları üzerinden kaydolunur. Arada fark varsa kâr ve zarar hesabına geçirilir.

Matlub senedleri ve hesabı carî alacakları, borsada fiatı olmayan ecnebi paraları üzerinden müesses ise bunların kıymeti, ecnebi parasının borsadan bildirilecek kıymetine göre hesap olunur. Matlub senedlerinin bu suretle taayyün eden kıymetine göre ticarî yıl sonundan vade tarihine kadar olan müddet için hesaplanacak müteamel iskonto farkı bilançonun düyunat kısmında hususî bir hesapta gösterilebilir.

Ç) Stok emtia, maliyet fiyatı üzerinden geçirilir. (Emtiada maliyet fiatı, mubayaa fiatına, o mal için mağaza ve depoya girinceye kadar ihtiyar edilen masrafların ilâvesile hâsıl olan fiyattır).

Fabrika ve imalâthanelerde, imal edilen maddeler de maliyet fiyatı üzerinden yazılır (ima-

Ad. E.

haz olunur. Borsada fiati olmayan ecnebî paraları ile borsada kayıtlı olmayan ecnebî esham ve tahvilât alış bedelleri üzerinden kaydolunur.

Tevdiat, kefalet akçeleri, temettü hissesine mahsuben verilen para gelecek yıllara aid olarak verilen kira ve sigorta masrafları gibi masrafların beyannamenin taallûk ettiği ticarî yıla aid olmayan kısmı, teminat ve depozito akçeleri aynen kaydolunur.

C) Matlubat senedleri, üzerinde yazılı kıymetlerle geçirilir. Ecnebî parası üzerinden olan bu gibi senedlerle mevcut hesabı cari alacakları ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiatları üzerinden kaydolunur. Arada fark varsa kâr ve zarar hesabına geçirilir.

Matlub senedleri ve hesabı cari alacakları, borsada fiati olmayan ecnebî paraları üzerinden müesses ise bunların kıymeti, ecnebî parasının borsadan bildirilecek kıymetine göre hesap olunur. Matlub senedlerinin bu suretle taayyün eden kıymetine göre ticarî yıl sonundan vâde tarihine kadar olan müddet için hesablanacak müteamel iskonto farkı bilânçonun düyunat kısmında hususî bir hesabta gösterilebilir.

Ç) Stok emtia, maliyet fiatı üzerinden geçirilir. (emtiada maliyet fiatı, mübayaa fiatına, o mal için mağaza ve depoya girinceye kadar ihtiyar edilen masrafların ilâvesile hâsıl olan fiattır.)

Fabrika ve imalâthanelerde, imal edilen maddeler de maliyet fiyatı üzerinden yazılır. (İmalâtta maliyet fiyatı, iptidâî maddelerin mübayaa fiyatı

Mal. E.

bilânçonun tanzimine esas itti-haz olunur. Borsada fiyatı olmayan ecnebi paralarile borsada kayıtlı olmayan esham ve tahvilât alış bedelleri üzerinden kaydolunur.

Tevdiat, kefalet akçeleri, temettü hissesine mahsuben verilen para gelecek yıllara aid olarak verilen kira ve sigorta masrafları gibi masrafların beyannamenin taallûk ettiği ticarî yıla aid olmayan kısmı, teminat ve depozito akçeleri aynen kaydolunur.

C) Matlubat senedleri üzerinde yazılı kıymetlerle geçirilir. Ecnebi parası üzerinden olan bu gibi senedlerle hesabı cari alacakları ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiatları üzerinden kaydolunur. Arada fark varsa kâr ve zarar hesabına geçirilir.

Borç senedleri ve hesabı cari alacakları borsada fiati olmayan ecnebi paraları üzerinden müesses ise bunların kıymeti, ecnebi parasının borsadan bildirilecek kıymetine göre hesap olunur. Matlub senedlerinin bu suretle taayyün eden kıymetine göre ticarî yıl sonundan vâde tarihine kadar olan müddet için hesablanacak müteamel iskonto farkı bilânçonun düyunat kısmında hususî bir hesabta gösterilebilir.

Ç) Stok emtia maliyet fiatı üzerinden geçirilir. (Emtiada maliyet fiatı mübayaa fiatına, o mal için mağaza ve depoya girinceye kadar ihtiyar edilen masrafların ilâvesile hâsıl olan fiattır.)

Fabrika ve imalâthanelerde, imal edilen maddeler de maliyet fiyatı üzerinden yazılır. (İmalâtta maliyet fiyatı ibtidâî mad-

B. E.

tı halinde bunların alış bedelleri bilânçonun tanzimine esas itti-haz olunur. Borsada fiati olmayan ecnebi paralarile borsada kayıtlı olmayan esham ve tahvilât alış bedelleri üzerinden kaydolunur.

Tevdiat, kefalet akçeleri, temettü hissesine mahsuben verilen para, gelecek yıllara aid olarak verilen kira ve sigorta masrafları gibi masrafların beyannamenin taallûk ettiği ticarî yıla aid olmayan kısmı, teğminat ve depozito akçeleri aynen kaydolunur.

C) Alacak senedleri üzerinde yazılı kıymetlerle geçirilir. Ecnebi parası üzerinden olan bu gibi senedlerle hesabı cari olacakları ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiatları üzerinden kaydolunur. Arada fark varsa kâr ve zarar hesabına geçirilir.

Alacak senedleri ve hesabı cari alacakları borsada fiati olmayan ecnebi paraları üzerinden müesses ise bunların kıymeti, ecnebi parasının borsadan bildirilecek kıymetine göre hesap olunur. Alacak senedlerinin bu suretle taayyün eden kıymetine göre ticarî yıl sonundan vâde tarihine kadar olan müddet için hesablanacak müteamel iskonto farkı bilânçonun düyunat kısmında hususî bir hesabta gösterilebilir.

D) Stok emtia maliyet fiatı üzerinden geçirilir. (Emtiada maliyet fiatı mübayaa fiatına, o mal için mağaza ve depoya girinceye kadar ihtiyar edilen masrafların ilâvesile hâsıl olan fiattır.)

Fabrika ve imalâthanelerde imal edilen maddeler de maliyet fiyatı üzerinden yazılır. (İma-

Hü.

lâtta maliyet fiyatı, ibtidai maddelerin mubayaa fiyatı ile nakliyat ve fabrikaya kadar olan sair masraflardan ve el işi ücretlerinden ve umumî masrafların o mala isabet eden kısmından ibarettir.)

Munhasıran yangın, zelzele, seylâb gibi fevkalâde hâdiseler neticesi olarak kıymetleri azalan veya çürüyüp bozulan sigortasız mallar için, ekispertiz edilmek şartı ile kıymet azalması kabul edilir. Bu ekispertsiz mükellefin varidat dairesine müracaatı üzerine yapılır. Böyle bir müracaat vukuunda mahallin en büyük mülkiye âmiri tarafından, mahallî ticaret odasından yoksa belediyeden alınacak bir liste üzerinden üç eksper seçilir. Bu eksperler hesab mutahassısı kullanılan yerlerde bu mutahassısların ve bulunmayan mahallerde varidat müdür veya tahakkuk memurlarının huzur ile tedkikat yaparak raporlarını verirler. Bu heyetin kararları idare ve mükellef için kat'î olup aleyhine itiraz, temyiz ve idarî dava yollarına müracaat edilemez.

D) Meşkûk alacaklar, hususî bir hesabda gösterilir. (Bir alacağın ödenmesi lâzımgeldiği tarihten itibaren en az iki yıl geçmiş iken tahsil edilmemiş bulunması halinde bu alacak meşkûk sayılır. Bu gibi alacaklardan gayri kabili tahsil olduğu tahakkuk eden kısmı tamamen kâr ve zarar hesabına zarar kaydedilebilir. Sonradan tahsil edilenler tahsil edildiği yılın kâr ve zarar hesabının kâr sütununa kaydedilmek lâzımdır.)

Ad. E.

ile nakliyat ve fabrikaya kadar olan sair masraflardan ve el işi ücretlerinden ve umumî masrafların o mala isabet eden kısmından ibarettir).

Münhasıran yangın, zelzele, seylâb gibi fevkalâde hâdiseler neticesi olarak kıymetleri azalan veya çürüyüp bozulan sigortasız mallar için, ekispertiz edilmek şartile kıymet azalması kabul edilir. Bu ekispertiz mükellefin varidat dairesine müracaatı üzerine yapılır. Böyle bir müracaat vukuunda mahallin en büyük mülkiye âmiri tarafından, mahallî ticaret odasından yoksa belediyeden alınacak bir liste üzerinden üç eksper seçilir. Bu eksperler hesap mutahassısı kullanılan yerlerde bu mutahassısların ve bulunmayan mahallerde varidat müdür veya tahakkuk memurlarının huzurile tedkikat yaparak raporlarını verirler.

Bu heyetin kararları idare ve mükellef için katği olup aleyhine itiraz, temyiz ve idarî dava yollarına müracaat edilemez.

D) Meşkûk alacaklar, hususî bir hesabda gösterilir. (Bir alacağın ödenmesi lâzımgeldiği tarihten itibaren en az iki yıl geçmiş iken tahsil edilmemiş bulunması halinde bu alacak meşkûk sayılır. Bu gibi alacaklardan gayri kabili tahsil olduğu tahakkuk eden kısmı tamamen kâr ve zarar hesabına zarar kaydedilebilir. Sonradan tahsil edilenler tahsil edildiği yılın kâr ve zarar hesabının kâr sütununa kaydedilmek lâzımdır).

11 - Düyunat kısmında :

A) Sermaye hesabı bulunur.

Mal. E.

delerin mubayaa fiatile nakliyat ve fabrikaya kadar olan sair masraflardan ve el işi ücretlerinden ve umumî masrafların o mala isabet eden kısmından ibarettir).

Munhasıran yangın, zelzele, seylâb gibi fevkalâde hâdiseler neticesi olarak kıymetleri azalan veya çürüyüp bozulan sigortasız mallar için ekispertiz edilmek şartile kıymet azalması kabul edilir. Bu ekispertiz mükellefin varidat dairesine müracaatı üzerine yapılır. Böyle bir müracaat vukuunda mahallin en büyük mülkiye âmiri tarafından, mahallî ticaret odasından yoksa belediyeden alınacak bir liste üzerinden üç eksper seçilir. Bu eksperler hesap mutahassısı kullanılan yerlerde bu mutahassısların ve bulunmayan mahallerde varidat müdür veya tahakkuk memurlarının huzurile tedkikat yaparak raporlarını verirler. Bu heyetin kararları idare ve mükellef için katği olup, aleyhine itiraz, temyiz ve idarî dava yollarına müracaat edilemez.

D) Meşkûk alacaklar, hususî bir hesabda gösterilir. (Bir alacağın ödenmesi lâzımgeldiği tarihten itibaren en az iki yıl geçmiş iken tahsil edilmemiş bulunması halinde bu alacak meşkûk sayılır. Bu gibi alacaklardan gayrikabili tahsil olduğu tahakkuk eden kısmı tamamen kâr ve zarar hesabına zarar kaydedilebilir. Sonradan tahsil edilenler tahsil edildiği yılın kâr ve zarar hesabının kâr sütununa kaydedilmek lâzımdır.)

11 - Düyunat kısmında :

A) Sermaye hesabı bulunur.

B. E.

lâtta maliyet fiatı ibtidai maddelerin mubayaa fiatile nakliyat ve fabrikaya kadar olan sair masraflardan ve el işi ücretlerinden ve umumî masrafların o mala isabet eden kısmından ibarettir).

Munhasıran yangın, zelzele, seylâb gibi fevkalâde hâdiseler neticesi olarak kıymetleri azalan veya çürüyüp bozulan sigortasız mallar için ekispertiz yapılmak şartile kıymet azalması kabul edilir. Bu ekispertiz mükellefin varidat dairesine müracaatı üzerine yapılır. Böyle bir müracaat vukuunda mahallin en büyük mülkiye âmiri tarafından, mahallî ticaret odasından yoksa belediyeden alınacak bir liste üzerinden üç eksper seçilir. Bu eksperler hesap mutahassısı kullanılan yerlerde bu mutahassısların ve bulunmayan mahallerde varidat müdür veya tahakkuk memurlarının huzurile tedkikat yaparak raporlarını verirler. Bu heyetin kararları idare ve mükellef için katği olup aleyhine itiraz, temyiz ve idarî dava yollarına müracaat edilemez.

E) Meşkûk alacaklar, hususî bir hesabda gösterilir. (Bir alacağın ödenmesi lâzımgeldiği tarihten ve vadesi uzatılanlar da son vadenin hitamı tarihinden itibaren en az üç yıl geçmiş iken tahsil edilmemiş bulunması halinde bu alacak meşkûk sayılır. Bu gibi alacaklar kâr ve zarar hesabına zarar kaydedilebilir. Sonradan tahsil edilenler tahsil edildiği yılın kâr ve zarar hesabının kâr sütununa kaydedilmek lâzımdır).

II - Düyunat kısmında :

A) Sermaye hesabı bulunur.

Hü.

II - Düyunat kısmında :

A) Sermaye hesabı bulunur. Sermaye ticaret siciline kayıtlı miktardan noksan olamaz.

Eshamlı şirketlerde sermaye, hisse senedleri bedellerinden tahsil edilmiş olan kısımdan ibarettir.

B) Şirketlerin çıkardıkları tahvilât, üzerinde yazılı kıymetlerle gösterilir. Bu tahvilât ticaret yılı içinde üzerinde yazılı kıymetlerden eksik veya fazla olarak itfa edilmiş olursa aradaki fark kâr ve zarar hesabına geçirilir.

C) Kıymet mukabili olan bütün borç senedlerinin henüz ödenmeyenleri, üzerinde yazılı kıymetlerle gösterilir. Ecnebi parası üzerinden olan bu gibi senedlerle mevcut hesabı cari borçları, ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiyatları üzerinden kaydolunur ve arada fark varsa kâr ve zarar hesabına geçirilir. Borsada fiyatı olmayan ecnebi paraları üzerinden müesses matlub senedleriyle hesabı cari borçları, ecnebi parasının borsadan bildirilecek kıymetine göre hesaplanırlar.

Ç) Tescil edilmiş sermayenin (Şirketlerde tediye edilmiş sermayenin) dörtte birine balığ oluncaya kadar safi kârdan % 5 ihtiyat akçesi ayrılabilir.

İmtiyazlı şirketlerce mukavelelenmelerinde yazılı had dahilinde ayrılacak ihtiyat akçesi kabul olunur. Şukadar ki, ihtiyat akçeleri yekûnu tediye edilmiş sermayenin dörtte birini geçerse fazlası kâra ilâve olunur. 2999 sayılı bankalar kanununun 31 nci maddesine tevfikân kanunî ihtiyatlarından

Ad. E.

Sermaye ticaret siciline kayıtlı miktardan noksan olamaz.

Eshamlı şirketlerde sermaye, hisse senedleri bedellerinden tahsil edilmiş olan kısımdan ibarettir.

B) Şirketlerin çıkardıkları tahvilât, üzerinde yazılı kıymetlerle gösterilir. Bu tahvilât ticaret yılı içinde üzerinde yazılı kıymetlerden eksik veya fazla olarak itfa edilmiş olursa aradaki fark kâr ve zarar hesabına geçirilir.

C) Kıymet mukabili olan bütün borç senedlerinin henüz ödenmeyenleri, üzerinde yazılı kıymetlerle gösterilir. Ecnebi parası üzerinden olan bu gibi senedlerle mevcut hesabı cari borçları, ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiatları üzerinden kaydolunur, ve arada fark varsa kâr ve zarar hesabına geçirilir. Borsada fiatı olmayan ecnebi paraları üzerinden müesses borç senedleriyle hesabı cari borçları, ecnebi parasının borsadan bildirilecek kıymetine göre hesaplanır.

Ç) Tescil edilmiş sermayenin (şirketlerde tediye edilmiş sermayenin) dörtte birine baliğ oluncaya kadar safi kârdan % 5 ihtiyat akçesi ayrılabilir.

İmtiyazlı şirketlerce mukavelelenmelerinde yazılı had dahilinde ayrılacak ihtiyat akçesi kabul olunur. Şu kadar ki ihtiyat akçeleri yekûnu tediye edilmiş sermayenin dörtte birini geçerse fazlası kâra ilâve olunur. 2999 sayılı bankalar kanununun 31 nci maddesine tevfikân kanunî ihtiyatlarından maada bankaların safi kârlarından ayıracakları % 5 ler, bilân-

Mal. E.

Sermaye ticaret siciline kayıtlı miktardan noksan olamaz.

Eshamlı şirketlerde sermaye, hisse senedleri bedellerinden tahsil edilmiş olan kısımdan ibarettir.

B) Şirketlerin çıkardıkları tahvilât, üzerinde yazılı kıymetlerle gösterilir. Bu tahvilât ticaret yılı içinde üzerinde yazılı kıymetlerden eksik veya fazla olarak itfa edilmiş olursa aradaki fark kâr ve zarar hesabına geçirilir.

C) Hakikî bir borca tekabül eden bütün borç senedlerinin henüz ödenmeyenleri, üzerinde yazılı kıymetlerle gösterilir. Ecnebi parası üzerinden olan bu gibi senedlerle mevcut hesabı cari borçları, ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiatları üzerinden kaydolunur. Ve arada fark varsa kâr ve zarar hesabına geçirilir. Borsada fiatı olmayan ecnebi paraları üzerinden müesses matlub senedleri ile hesabı cari borçları ecnebi parasının borsadan bildirilecek kıymetlerine göre hesaplanır.

Ç) Tescil edilmiş sermayenin (Şirketlerde tediye edilmiş sermayenin) dörtte birine baliğ oluncaya kadar safi kârdan yüzde beş ihtiyat akçası ayrılabilir.

İmtiyazlı şirketlerce mukavelelenmelerinde yazılı had dahilinde ayrılacak ihtiyat akçası kabul olunur. Şu kadar ki ihtiyat akçaları yekûnu tediye edilmiş sermayenin dörtte birini geçerse fazlası kâra ilâve olunur. 2999 sayılı bankalar kanununun 31 nci maddesine tevfikân kanunî ihtiyatlarından maada bankaların safi kârla-

B. E.

Sermaye ticaret siciline kayıtlı miktardan noksan olamaz.

Eshamlı şirketlerde sermaye, hisse senedleri bedellerinden tahsil edilmiş olan kısımdan ibarettir.

B) Şirketlerin çıkardıkları tahvilât üzerinde yazılı kıymetlerle gösterilir. Bu tahvilât ticaret yılı içinde üzerinde yazılı kıymetlerden eksik veya fazla olarak itfa edilmiş olursa aradaki fark kâr ve zarar hesabına geçirilir.

C) Hakikî bir borca tekabül eden bütün borç senedlerinin henüz ödenmeyenleri, üzerinde yazılı kıymetlerle gösterilir. Ecnebi parası üzerinden olan bu gibi senedlerle mevcut hesabı cari borçları ticarî yılın hitamından evvelki son borsa fiatları üzerinden kaydolunur ve arada fark varsa kâr ve zarar hesabına geçirilir. Borsada fiatı olmayan ecnebi paraları üzerinden müesses borç senedleri ile hesabı cari borçları ecnebi parasının borsadan bildirilecek kıymetlerine göre hesaplanır.

D) Tescil edilmiş sermayenin, (Şirketlerde tediye edilmiş sermayenin) dörtte birine baliğ oluncaya kadar safi kârdan % 5 ihtiyat akçesi ayrılabilir.

İmtiyazlı şirketlerce mukavelelenmelerinde yazılı had dahilinde ayrılacak ihtiyat akçesi kabul olunur. Şu kadar ki, ihtiyat akçeleri yekûnu tediye edilmiş sermayenin dörtte birini geçerse fazlası kâra ilâve olunur. 2999 sayılı bankalar kanununun 31 nci maddesine tevfikân kanunî ihtiyatlarından maada bankaların safi kârlarından ayıracakları % 5 ler,

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

maada bankaların safi kârlarından ayıracakları % 5 ler, bilânçonun düyunat kısmına geçirilebilir.

D) Tesviyesi derdest tazminat karşılığı hasaratı muallakaya mahsus ihtiyat akçesi muhataratı cariye mahsus ihtiyat akçesi (Hayat sigortalarında riyazî ihtiyat),

(Cümlesi ertesi sene kârına aynen nakledilmek ve muhataratı cariye ihtiyatları için ayrılacak mebalîğ nakliyat sigortalarında, beyannamenin taalluk ettiği hesap devresi içinde alınan primlerin en çok % 25 şini ve diğer sigortalarda 33,5 nu geçmemek şarttır).

Ad. E.

çonun düyunat kısmına geçirilebilir.

D) Tesviyesi derdest tazminat karşılığı hasaratı muallakaya mahsus ihtiyat akçesile muhataratı cariyeye mahsus ihtiyat akçesi (hayat sigortalarmında riyazî ihtiyat).

(Cümlesi ertesi sene kârına aynen nakledilmek ve muhataratı cariyeye ihtiyatları için ayrılacak mebalig nakliyat sigortalarmında, beyannamenin taallük ettiği hesap devresi içinde alınan primlerin en çok % 25 ni ve diğer sigortalarda % 33,5 nu geçmemek şarttır).

Mal. E.

rından ayıracakları % 5 ler, plânçonun düyunat kısmına geçirilebilir.

D) Tesviyesi derdest tazminat karşılığı hasaratı muallakaya mahsus ihtiyat akçesile muhataratı cariyeye mahsus ihtiyat akçası (Hayat sigortalarmında riyazî ihtiyat).

(Cümlesi ertesi sene kârına aynen nakledilmek ve muhataratı cariyeye ihtiyatları için ayrılacak mebalig nakliyat sigortalarmında, beyannamenin taallük ettiği hesap devresi içinde alınan primlerin en çok % yirmi beşini ve diğer sigortalarda % 33,5 nu geçmemek şarttır).

E - Ticarî ve sınaî vasıtaların maliyet kıymetlerinden aşağıda yazılı nisbetleri aşmamak üzere yapılan amortismanlar.

Binalarda % 2, fabrika binalarmında % 6, makineler, alât ve edevat, havaî nakil tesisatı, vagon, vagonet, lokomotif ve demiryollarında, dekovillerle denizaltı ve havaî kablolarında % 8, deniz nakliye vasıtalarından «300» tondan yukarı olanlarda % 5, 300 ton ve bundan aşağı olanlarda % 10, demirbaş eşya ve mobilyelerde % 10, esham şirketlerinin umumî heyet kararile kabul olunan taazzu masraflarmında % 20, otomobil, otobüs, kamoyın, kamyonet, araba ve hayvanlarda % 25 nisbetlerinde sinema filimlerinde birinci sene mübayaa veya icar bedelinin % 50 si, ikinci sene için % 25 i, üçüncü sene için % 15 i ve müteakib sene için % 10 nisbetinde amortisman (dört seneden evvel bayiine iadesi meşrut filimlerin iade edileceği seneye aid amor-

B. E.

bilânçonun düyunat kısmına geçirilebilir.

E) Tesviyesi derdest tazminat karşılığı olan hasaratı muallakaya mahsus ihtiyat akçesile muhataratı cariyeye mahsus ihtiyat akçesi (hayat sigortalarmında riyazî ihtiyat).

(Cümlesi ertesi sene kârına aynen nakledilmek ve muhataratı cariyeye ihtiyatları için ayrılacak mebalig nakliyat sigortalarmında beyannamenin taallük ettiği hesap devresi içinde alınan primlerin en çok % 25 ini ve diğer sigortalarda % 33,5 unu geçmemek ve bütün ihtiyatların sureti hesap ve tefriki sigorta şirketlerinin murakabesi hakkındaki kanun hükümlerine tevfiikan tutulması mecburî olan defter ve vesikalarla tevsik edilmek şarttır).

F) Ticarî ve sınaî vasıtaların maliyet kıymetlerinden aşağıda yazılı nisbetleri aşmamak üzere yapılan amortismanlar:

Binalarda %2, fabrika binalarmında % 6, makineler, alât ve edevat, havaî nakil tesisatı, vagon, vagonet, lokomotif ve demiryollarında, dekovillerle denizaltı ve havaî kablolarında % 8, deniz nakliye vasıtalarından (300) tondan yukarı olanlarda % 5, 300 ton ve bundan aşağı olanlarda % 10, demirbaş eşya ve mobilyalarda % 10, eshamlı şirketlerin umumî heyet kararile kabul olunan taazzuv masraflarmında % 20, otomobil, otobüs, kamyon, kamyonet, araba ve hayvanlarda % 25 nisbetlerinde, sinema filimlerinde birinci sene mübayaa veya icar bedelinin % 50 si, ikinci sene için % 25 i, üçüncü sene için % 15 i

MADDE 5 — Aynı kanunun 13 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kâr ve zarar hesabına aid cedvelin tanziminde :

1) İşletmeden mütevellid gayri safî kârlarla bilânçoda gösterilen gayrimenkul mallardan alınan irad, senedat cüzdanında mevcut ticarî senedlerin, esham ve tahvilâtın (Türkiye Cumhuriyeti Hazine bono ve tahvilleri faizleri hariç) ve hesabı carilerin getirdiği faiz ve temettüleri, müessesenin iştiغال ettiği işler haricinde iştiغال edilen diğer ticarî işlerden

MADDE 6 — Aynı kanunun 13 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kâr ve zarar hesabına aid cedvelin tanziminde :

1) İşletmeden mütevellid gayri safî kârlarla bilânçoda gösterilen gayri menkul mallardan alınan irad, senedat cüzdanında mevcut ticarî senedlerin, esham ve tahvilâtın (Türkiye Cumhuriyeti Hazine bono ve tahvilleri faizleri hariç) ve hesabı carilerin getirdiği faiz ve temettüleri, müessesenin iştiغال ettiği işler haricinde iştiغال edilen diğer ticarî işlerden alı-

MADDE 6 — Aynı kanunun 13 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kâr ve zarar hesabına aid cedvelin tanziminde :

I - İşletmeden mütevellid gayri safî kârlarla bilânçoda gösterilen gayrimenkul mallardan alınan irad, senedat cüzdanında mevcut ticarî senedlerin, esham ve tahvilâtın (Türkiye Cumhuriyeti Hazine bono ve tahvilleri faizleri hariç) ve hesabı carilerin getirdiği faiz ve temettüleri, müessesenin iştiغال ettiği işler haricinde iştiغال edilen diğer ticarî işlerden alı-

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

tisman miktarı o film için mükellef tarafından daha evvel yapılan amortismanlar baliği ile mübayaa veya icar bedeli arasında kalan farktır.) (İmtiyazlı anonim şirketlerde tesisat ile yenileme akçelerinin imtiyaz müddetinin sonunda bedelsiz olarak Devlete veya Devletçe tensib olunan bir teşekküle veya belediyeye intikali imtiyaznamesi icabından bulunduğu ve imtiyaz veya esas mukavelenamesinde sermayenin itfası için senelik muayyen bir miktar ayrılması gösterilmiş olduğu takdirde bu dahi kabul olunur).

ve müteakib sene için % 10 nisbetinde (dört seneden evvel bayine iadesi meşrut filimlerin iade edileceği seneye aid amortisman miktarı o film için mükellef tarafından daha evvel yapılan amortismanlar baliği ile mübayaa veya icar bedeli arasında kalan farktır.) (İmtiyazlı anonim şirketlerde tesisat ile yenileme akçelerinin imtiyaz müddetinin sonunda bedelsiz olarak Devlete veya Devletçe tensib olunan bir teşekküle veya belediyeye intikali imtiyaznamesi icabından bulunduğu ve imtiyaz veya esas mukavelenamesinde sermayesinin itfası için senelik muayyen bir miktar ayrılması gösterilmiş olduğu takdirde bu dahi kabul olunur.) Teşebbüste kullanılması dahi bilânçoya geçirilmesi lâzımgelen binalar için yukarıda yazılı miktarları aşmamak üzere ayrılacak amortisman kabul olunur. Bilânçonun matlubat kısmında münderiç olmayan kıymetler için amortisman gösterilemez.

MADDE 6 — Gümrük ve hisarlar encümeninin altıncı maddesi aynen

MADDE 6 — Aynı kanunun 13 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Kâr ve zarar hesabına aid cedvelin tanziminde:

1 - İşletmeden mütevellid gayrisafi kârlarla bilânçoda gösterilen gayrimenkul mallardan alınan irad, senedat cüzdanında mevcut ticarî senedlerin, esham ve tahvilâtın (Türkiye Cumhuriyeti Hazine bono ve tahvilleri faizleri hariç) ve hesabı carilerin getirdiği faiz ve temettüleri, müessesenin işgal ettiği işler haricinde iştirak edilen diğer ticarî işlerden alınan kazançlar

MADDE 6 — Aynı kanunun 13 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Kâr ve zarar hesabına aid cedvelin tanziminde:

1 - İşletmeden mütevellid gayri safi kârlarla bilânçoda gösterilen gayri menkul mallardan alınan irad, senedat cüzdanında mevcut ticarî senedlerin, esham ve tahvilâtın (Türkiye Cumhuriyeti Hazine bono ve tahvilleri faizleri hariç) ve hesabı carilerin getirdiği faiz ve temettüleri, müessesenin işgal ettiği işleri haricinde iştirak edilen diğer ticarî işler-

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

alınan kazançlar ve diğer bilûm kazançlar kâr hesabına geçirilir.

II - Aşağıda yazılı masraflar zarar sütununa geçirilebilir :

A) İşletme masrafları, maaş, ücret ve huzur hakları (safi kârdan idare meclisi reisi ve azalarile memurlara verilen temettü ikramiyeleri hariç) kiralar, muhabere, reklâm, tamir ve sigorta masrafları ve borç faizleri ve bu kanun mucibince alınacak vergi ve ruhsat tezkeresi harcımdan maada teşebbüs namma tarh ve tahsil edilmiş bilûmum vasıtasız vergiler, müessesenin idamesi için yapılan sair umumî masraflar.

Teşebbüste kullanılan binalar, mükellefin malı olduğu takdirde, icar yerine vergisi ile amortismanı konulur. Ancak bu binaların bilânçoda kayıtlı olması şarttır. Bina bilânçoda kayıtlı bulunmadığı takdirde vergi ve amortisman kabul edilmez.

Mükellef kendine aid binanın bir kısmını iş ve teşebbüsüne tahsis etmiş ise bu bina bilânçoda gösterilmez, ve bu bina için vergi ve amortisman ve tamir ve idame masrafı kabul olunmaz, mükellefin bu suretle iş ve teşebbüsüne tahsis ettiği kısım için, binanın gayrisafi iradından bu kısma isabet eden miktarı geçmeyecek miktarda kira bedelinin masraf olarak kaydi caizdir. Gayrisafi irad ayrılmamış ise 17 nci madde hükmü dairesinde tefrik ettirilir.

Teşebbüste kullanılsa dahi bilânçoda gösterilmesi lâzımgelen binalar için vergi ve amortisman ve tamir ve idame

nan kazançlar ve diğer bilûm kazançlar kâr hesabına geçirilir.

II. - Aşağıda yazılı masraflar zarar sütununa geçirilebilir :

A) İşletme masrafları, maaş, ücret ve huzur hakları (Safi kârdan idare meclisi reisi ve azalarile memurlara verilen temettü ikramiyeleri hariç) kiralar, muhabere, reklâm, tamir ve sigorta masrafları ve borç faizleri ve bu kanun mucibince alınacak vergi ve ruhsat tezkeresi harcımdan maada teşebbüs namma tarh ve tahsil edilmiş bilûmum vasıtasız vergiler, müessesenin idamesi için yapılan sair umumî masraflar,

Teşebbüste kullanılan binalar, mükellefin malı olduğu takdirde, icar yerine vergisi ile amortismanı konulur. Ancak bu binaların bilânçoda kayıtlı olması şarttır. Bina bilânçoda kayıtlı bulunmadığı takdirde vergi ve amortisman kabul edilmez.

Mükellef kendine aid binanın bir kısmını iş ve teşebbüsüne tahsis etmiş ise bu bina bilânçoda gösterilmez, ve bu bina için vergi ve amortisman ve tamir ve idame masrafı kabul olunmaz, mükellefin bu suretle iş ve teşebbüsüne tahsis ettiği kısım için, binanın gayri safi iradından bu kısma isabet eden miktarı geçmeyecek miktarda kira bedelinin masraf olarak kaydi caizdir. Gayri safi irad ayrılmamış ise 17 nci madde hükmü dairesinde tefrik ettirilir.

Teşebbüste kullanılsa dahi bilânçoda gösterilmesi lâzımgelen binalar için vergi ve

nan kazançlar ve diğer bilûm kazançlar kâr hesabına geçirilir .

II - Aşağıda yazılı masraflar zarar sütununa geçirilebilir :

A) İşletme masrafları, maaş, ücret ve huzur hakları (safi kârdan idare meclisi reisi ve azalarile memurlara verilen temettü ikramiyeleri hariç) kiralar, muhabere, reklâm, tamir ve sigorta masrafları ve borç faizleri ve bu kanun mucibince alınacak vergi ve ruhsat tezkeresi harcımdan maada teşebbüs namma tarh ve tahsil edilmiş bilûmum vasıtasız vergiler, müessesenin idamesi için yapılan sair umumî masraflar.

Teşebbüste kullanılan binalar, mükellefin malı olduğu takdirde, icar yerine vergisi ile amortismanı konulur. Ancak bu binaların bilânçoda kayıtlı olması şarttır. Bina bilânçoda kayıtlı bulunmadığı takdirde vergi ve amortisman kabul edilmez.

Mükellef kendine aid binanın bir kısmını iş ve teşebbüsüne tahsis etmiş ise bu bina bilânçoda gösterilmez ve bu bina için vergi ve amortisman ve tamir ve idame masrafı kabul olunmaz, mükellefin bu suretle iş ve teşebbüsüne tahsis ettiği kısım için, binanın gayrisafi iradından bu kısma isabet eden miktarı geçmeyecek miktarda kira bedelinin masraf olarak kaydi caizdir. Gayrisafi irad ayrılmamış ise 17 nci madde hükmü dairesinde tefrik ettirilir.

Teşebbüste kullanılsa dahi bilânçoda gösterilmesi lâzımgelen binalar için vergi ve amortisman ve tamir ve idame

ve diğer bilûmum kazançlar kâr hesabına geçirilir.

2 - Aşağıda yazılı masraflar zarar sütununa geçirilebilir:

A) İşletme masrafları, maaş, ücret ve huzur hakları (safi kârdan idare meclisi reisi ve azalarile memurlara verilen temettü ikramiyeleri hariç) kiralar muhabere, reklâm, tamir ve sigorta masrafları ve borç faizleri ve bu kanun mucibince alınacak vergi ve ruhsat tezkeresi harcından maada teşebbüs namına tarh ve tahsil edilmiş bilûmum vasıtasız vergiler, müessesenin idamesi için yapılan sair umum masraflar.

Teşebbüste kullanılan binalar, mükellefin malı olduğu takdirde, icar yerine vergisi konulur. Ancak bu binaların bilânçoda kayıtlı olması şarttır. Bina bilânçoda kayıtlı bulunmadığı takdirde vergi kabul edilmez.

Mükellef kendine aid binanın bir kısmını iş ve teşebbüsüne tahsis etmiş ise bu bina bilânçoda gösterilmez ve bu bina için vergi ve tamir ve idame masrafı kabul olunmaz. Mükellefin bu suretle iş ve teşebbüsüne tahsis ettiği kısım için binanın gayri safi iradından bu kısma isabet eden mikdarı geçmeyecek mikdarda kira bedelinin masraf olarak kaydi caizdir. Gayri safi irad ayrılmamış ise 17 nci madde hükmü dairesinde tefrik ettirilir.

Teşebbüste kullanılmazsa dahi bilânçoda gösterilmesi lâzım gelen binalar için vergi ve tamir ve idame masrafı kabul olunur.

Sermaye için faiz kabul edilmeyeceği gibi, kollektif şirketlerin ve komandit şirketlerde

den alınan kazançlar ve diğer bilûmum kazançlar kâr hesabına geçirilir.

2 - Aşağıda yazılı masraflar zarar sütununa geçirilebilir.

A) İşletme masrafları, maaş, ücret ve huzur hakları (safi kârdan idare meclisi reisi ve azalarile memurlara verilen ikramiyeler hariç), kiralar, muhabere, reklâm, tamir ve sigorta masrafları ve borç faizleri ve bu kanun mucibince alınacak vergi ve ruhsat tezkeresi harcından maada teşebbüs namına tarh ve tahsil edilmiş bilûmum vasıtasız vergiler, müessesenin idamesi için yapılan sair umumî masraflar.

Teşebbüste kullanılan binalar, mükellefin malı olduğu takdirde icar yerine vergisi konulur, ancak bu binaların bilânçoda kayıtlı olması şarttır. Bina bilânçoda kayıtlı bulunmadığı takdirde vergi kabul edilmez.

Şirketlerden maada mükellefler kendilerine aid binanın bir kısmını iş ve teşebbüslerine tahsis etmiş iseler bu bina bilânçoda gösterilmez ve bu bina için vergi ve tamir ve idame masrafı kabul olunmaz. Mükelleflerin bu suretle iş ve teşebbüslerine tahsis ettiği kısım için binanın gayrisafi iradından bu kısma isabet eden mikdarı geçmeyecek mikdarda kira bedelinin masraf olarak kaydi caizdir. Gayrisafi irad ayrılmamış ise 17 nci madde hükmü dairesinde tefrik edilir.

Teşebbüste kullanılmazsa dahi bilânçoda gösterilmesi lâzım gelen binalar için vergi ve tamir ve idame masrafı kabul olunur.

Sermaye için faiz kabul edil-

Hü.

masrafı kabul olunur.

Sermaye için faiz kabul edilmeyeceği gibi, kollektif şirketlerde şeriklerin ve komandit şirketlerde komandite azaların ve bunların usul ve furuunun veya karı ve kocanın, sair sınaî ve ticarî teşebbüsatta karı veya koca ile bunların usul ve furuunun şirkete veya teşebbüse ikraz edecekleri paralar sermaye sayılır.

(Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyede çalışan şubeleri için merkez tarafından istikraz edilecek mebalığın faiz ve komisyonu, istikraz edilen meblâğ nakden Türkiyeye idhal edilmiş olmak ve şubenin müseccel sermayesinin (bankalarda Türkiyeye tahsis edilmiş sermayenin) bir mislini aşmamak ve senelik faiz miktarı yüzde beşi, komisyon haddi de yüzde yarımını geçmemek şartile kabul edilir.)

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyedeki şubelerinin, merkezleri umumî masraflarına iştirak etmek üzere safî kârlarından hisse ayırmaları kabul olunmaz. Ancak merkez tarafından şube için ihtiyar edilmiş olan posta ve telgraf masrafları, matbua bedelleri şubenin teftişi zmnında merkezden gönderilen memurların seyahat ve ikamet masrafları, şube masarifinde kabul olunur.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin türkiyedeki şubelerinin merkezlerinden aldıkları avans veya krediler veya merkezce şube hesabına yapılan

İk. E.

amortisman ve tamir ve idame masrafı kabul olunur.

Sermaye için faiz kabul edilmeyeceği gibi, kollektif şirketlerde şeriklerin ve komandit şirketlerde komandite azaların ve bunların usul ve furuunun veya karı ve kocanın, sair sınaî ve ticarî teşebbüsatta karı veya koca ile bunların usul ve furuunun şirkete veya teşebbüse ikraz edecekleri paralar sermaye sayılır.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyede çalışan şubeleri için merkez tarafından istikraz edilecek mebalığın faiz ve komisyonu, istikraz edilen meblâğ nakden Türkiyeye idhal edilmiş olmak ve şubenin müseccel sermayesinin (Bankalarda Türkiyeye tahsis edilmiş sermayenin) iki mislini aşmamak ve senelik faiz miktarı yüzde beşi, komisyon haddi de yüzde yarımını geçmemek şartile kabul edilir.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyedeki şubelerinin, merkezleri umumî masraflarına iştirak etmek üzere safî kârlarından hisse ayırmaları kabul olunmaz. Ancak merkez tarafından şube için ihtiyar edilmiş olan posta ve telgraf masrafları, matbua bedelleri, şubenin teftişi zmnında merkezden gönderilen memurların seyahat ve ikamet masrafları, şube masarifinde kabul olunur.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyedeki şubelerinin merkezlerinden aldıkları avans veya krediler veya mer-

G. I. E.

me masrafı kabul olunur.

Sermaye için faiz kabul edilmeyeceği gibi, kollektif şirketlerde şeriklerin ve komandit şirketlerde komandite azaların ve bunların usul ve furuunun veya karı veya kocanın, sair sınaî ve ticarî teşebbüsatta karı veya koca ile bunların usul ve furuunun şirkete veya teşebbüse ikraz edecekleri paralar sermaye sayılır.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyede çalışan şubeleri için merkez tarafından istikraz edilecek mebalığın faiz ve komisyonu, istikraz edilen meblâğ nakden Türkiyeye idhal edilmiş olmak ve şubenin müseccel sermayesinin (Bankalarda Türkiyeye tahsis edilmiş sermayenin) iki mislini aşmamak ve senelik faiz miktarı yüzde beşi, komisyon haddi de yüzde yarımını geçmemek şartile kabul edilir.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyedeki şubelerinin, merkezleri umumî masraflarına iştirak etmek üzere safî kârlarından hisse ayırmaları kabul olunmaz. Ancak merkez tarafından şube için ihtiyar edilmiş olan posta ve telgraf masrafları, matbua bedelleri, şubenin teftişi zmnında merkezden gönderilen memurların seyahat ve ikamet masrafları şube masarifinde kabul olunur.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyedeki şubelerinin merkezlerinden aldıkları avans veya krediler veya merkezce şube hesabına yapılan

komandite azaların ve bunların usul ve furuunun veya karı veya kocanın sair sınaî ve ticarî teşebbüsatta karı veya koca ile bunların usul ve furuun şirkete veya teşebbüse ikraz edecekleri paralar sermaye sayılır.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyede çalışan şubeleri için merkez tarafından istikraz edilecek mebalığın faiz ve komisyonu, istikraz edilen meblâğ nakden Türkiyeye idhal edilmiş olmak ve şubenin müseccel sermayesinin (bankalarda Türkiyeye tahsis edilmiş sermayenin) iki mislini aşmamak ve senelik faiz miktarı % 5 i komisyon haddi de % yarımını geçmemek şartile kabul edilir.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyedeki şubelerinin, merkezleri umumî masraflarına iştirak etmek üzere safi kârlarından hisse ayırmaları kabul olunmaz. Ancak merkez tarafından şube için ihtiyar edilmiş olan posta ve telgraf masrafları matbua bedelleri şubenin teftişi zımında merkezden gönderilen memurların seyahat ve ikamet masrafları şube masarifinde kabul olunur.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyedeki şubelerinin merkezlerinden aldıkları avans veya krediler veya merkezce şube hesabına yapılan mubayaa ve satışlar için merkezlerine faiz veya komisyon vermeleri veya hud ana merkezlerini zaruri kapatmak üzere kârlarından hisse ayırmaları ve bunları u-

meyeceği gibi, kollektif şirketlerde şirketlerin ve komandit şirketlerde komandite azaların ve bunların usul ve furuunun veya karı veya kocanın; sair sınaî ve ticarî teşebbüsatta karı veya koca ile bunların usul ve furuunun şirkete veya teşebbüse ikraz edecekleri paralar sermaye sayılır. Hayat sigorta şirketlerinde riyazî ihtiyattan Türkiye Cumhuriyeti Devlet tahvillerine yatırılan kısma aid faizler masraf meyanında gösterilmez.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyede çalışan şubeleri için merkez tarafından istikraz edilecek mebalığın faiz ve komisyonu, istikraz edilen meblâğ nakden Türkiyeye idhal edilmiş olmak ve şubenin müseccel sermayesinin (bankalarda Türkiyeye tahsis edilmiş sermayenin) iki mislini aşmamak ve senelik faiz miktarı yüzde beşi, komisyon haddi de yüzde yarımını geçmemek mezkûr şirketlerin ana merkezden olan alacakları için hesap edilen faiz ve komisyon miktarları da bu hadlerden aşağı olmamak şartile kabul edilir.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyedeki şubelerinin, merkezleri umumî masraflarına iştirak etmek üzere safi kârlarından hisse ayırmaları ve bunu umumî masrafları arasında göstermeleri kabul olunmaz. Ancak merkez tarafından şube için ihtiyar edilmiş olan posta ve telgraf masrafları, matbua bedelleri, şubenin teftişi zımında merkezden gönderilen memurların seyahat ve ikamet

Hü.

Ik. E.

G. I. E.

mubayaa ve satışlar için merkezlerine faiz veya komisyon vermeleri kabul olunmaz.

Türkiye haricinde bulunan bir müessesenin kontrolü veya idaresi altında Türk kanunlarına göre teşekkül etmiş olan şirketler, kendilerini kontrol veya idare eden müesseselerin şubesi hükmünde olup merkezleri Türkiye haricinde bulunan şubeler hakkındaki yukarıda yazılı hükümler aynen bu şirketler hakkında da caridir. Türkiyede teşekkül etmiş bir şirketin sermayesinin en az yarısı yahud şürekâ veya hissedarlar heyeti umumiyesindeki reylerin mutlak ekseriyeti doğrudan doğruya veya mutavassıt şahıslar vasıtasile Türkiye haricinde bulunan bir şirket veya müesseseye aid olduğu veyahud şirket işleri hakkında karar vermek salâhiyeti aynı suretle hariçteki şirket veya müesseseye aid bulunduğu takdirde, bu şirket veya müessese hariçteki müessesenin kontrol veya idaresi altında addolunur. Mutavassıt şahıs tabiri, hariçteki şirket veya müessesenin idare salâhiyetini haiz uzuvlarını; müdür, memur ve müstahdemlerini; bunların usul ve furuile karı veya kocalarını veya tesis etmiş oldukları diğer şirketleri ifade eder.

B) Teşebbüs için yapılan seyahat masrafları,

C) İlâma veya borç ödemekten aciz vesikasma müstenid olan gayrikabili tahsil alacaklarla meşkûk alacaklardan gayri kabili tahsil olduğu tahakkuk edenler,

Ç) Ticarî ve smai vasıtalarının maliyet kıymetinden aşı-

kezee şube hesabına yapılan mubayaa ve satışlar için merkezlerine faiz veya komisyon vermeleri kabul olunmaz.

Türkiye haricinde bulunan bir müessesenin kontrolü veya idaresi altında Türk kanunlarına göre teşekkül etmiş olan şirketler, kendilerini kontrol veya idare eden müesseselerin şubesi hükmünde olup merkezleri Türkiye haricinde bulunan şubeler hakkındaki yukarıda yazılı hükümler aynen bu şirketler hakkında da caridir. Türkiyede teşekkül etmiş bir şirketin sermayesinin en az yarısı veyahud şürekâ veya hissedarlar heyeti umumiyesindeki reylerin mutlak ekseriyeti doğrudan doğruya veya mutavassıt şahıslar vasıtasile Türkiye haricinde bulunan bir şirket veya müesseseye aid olduğu veyahud şirket işleri hakkında karar vermek salâhiyeti aynı suretle hariçteki şirket veya müesseseye aid bulunduğu takdirde, bu şirket veya müessese hariçteki müessesenin kontrol veya idaresi altında addolunur. Mutavassıt şahıs tabiri, hariçteki şirket veya müessesenin idare salâhiyetini haiz uzuvlarını; müdür, memur ve müstahdemlerini; bunların usul ve furuile karı veya kocalarını veya tesis etmiş oldukları diğer şirketleri ifade eder.

B) Teşebbüs için yapılan seyahat masrafları,

C) İlâma veya borç ödemekten aciz vesikasma müstenid olan gayrikabili tahsil alacaklarla meşkûk alacaklardan gayrikabili tahsil olduğu tahakkuk edenler,

mubayaa ve satışlar için merkezlerine faiz veya komisyon vermeleri veyahud ana merkezleri zararını kapatmak üzere kârlarından hisse ayırmaları ve bunları umumî masrafları arasında göstermeleri kabul olunmaz.

Türkiye haricinde bulunan bir müessesenin kontrolü veya idaresi altında Türk kanunlarına göre teşekkül etmiş olan şirketler, kendilerini kontrol veya idare eden müesseselerin şubesi hükmünde olup merkezleri Türkiye haricinde bulunan şubeler hakkındaki yukarıda yazılı hükümler aynen bu şirketler hakkında da caridir.

Türkiyede teşekkül etmiş bir şirketin sermayesinin en az yarısı veyahud şürekâ veya hissedarlar heyeti umumiyesindeki reylerin mutlak ekseriyeti doğrudan doğruya veya mutavassıt şahıslar vasıtasile Türkiye haricinde bulunan bir şirket veya müesseseye aid olduğu veyahud şirket işleri hakkında karar vermek salâhiyeti aynı suretle hariçteki şirket veya müesseseye aid bulunduğu takdirde, bu şirket veya müessese hariçteki müessesenin kontrol veya idaresi altında addolunur. Mutavassıt şahıs tabiri, hariçteki şirket veya müessesenin idare salâhiyetini haiz uzuvlarını; müdür, memur ve müstahdemlerini; bunların usul ve furuile karı veya kocalarını veya tesis etmiş oldukları diğer şirketleri ifade eder.

B) Teşebbüs için yapılan seyahat masrafları,

C) İlâma veya borç ödemekten aciz vesikasma müstenid

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

mumî masrafları arasında göstermeleri kabul olunmaz.

Türkiye haricinde bulunan bir müessesenin kontrolü veya idaresi altında Türk kanunlarına göre teşekkül etmiş olan şirketler, kendilerini kontrol veya idare eden müesseselerin şubesi hükmünde olup merkezleri Türkiye haricinde bulunan şubeler hakkındaki yukarıda yazılı hükümler aynen bu şirketler hakkında da caridir.

Türkiyede teşekkül etmiş bir şirketin sermayesinin en az yarısı veyahud şürekâ veya hissedarlar heyeti umumiyesindeki reylerin mutlak ekseriyeti doğrudan doğruya veya mutavassıt şahıslar vasıtasile Türkiye haricinde bulunan bir şirket veya müesseseye aid olduğu veyahud şirket işleri hakkında karar vermek salâhiyeti aynı suretle hariçteki şirket veya müesseseye aid bulunduğu takdirde, bu şirket veya müessese haricindeki müessesenin kontrol veya idaresi altında addolunur. Mutavassıt şahıs tabiri, hariçteki şirket veya müessesenin idare salâhiyetini haiz uzuvlarını; müdür, memur ve müstahdemlerini; bunların usul ve furu ile karı veya kocalarını veya tesis etmiş oldukları diğer şirketleri ifade eder.

B) Teşebbüs için yapılan seyahat masrafları,

C) İlâma veya borç ödemekten aciz vesikasını müstenid olan gayri kabili tahsil alacaklarla meşkûk alacaklardan gayrikabili tahsil olduğu tahakkuk edenler,

Ç) Menafii umumiyeye hâdim cemiyetlere makbuz mukabilinde yapılan iane ve te-

masrafları şube masarifinde kabul olunur.

Ana merkezleri Türkiye haricinde bulunan şirket ve müesseselerin Türkiyedeki şubelerinin merkezlerinden aldıkları avans veya krediler veya merkezce şube hesabına yapılan mübayaa ve satışlar için merkezlerine faiz veya komisyon vermeleri veyahud ana merkezlerinin zararını kapatmak üzere kârlardan hisse ayırmaları ve bunları umumî masrafları arasında göstermeleri kabul olunmaz.

Türkiye haricinde bulunan bir müessesenin kontrolü veya idaresi altında Türk kanunlarına göre teşekkül etmiş olan şirketler, kendilerini kontrol veya idare eden müesseselerin şubesi hükmünde olup merkezleri Türkiye haricinde bulunan şubeler hakkındaki yukarıda yazılı hükümler aynen bu şirketler hakkında da caridir.

Türkiyede teşekkül etmiş bir şirketin sermayesinin en az yarısı ve yahud şürekâ ve hissedarlar heyeti umumiyesindeki reylerin mutlak ekseriyeti doğrudan doğruya veya mutavassıt şahıslar vasıtasile Türkiye haricinde bulunan bir şirket veya müesseseye aid olduğu veyahud şirket işleri hakkında karar vermek salâhiyeti aynı suretle hariçteki şirket veya müesseseye aid bulunduğu takdirde, bu şirket veya müessese hariçteki müessesenin kontrol veya idaresi altında addolunur. Mutavassıt şahıs tabiri, hariçteki şirket veya müessesenin idare salâhiyetini haiz uzuvlarını; müdür, memur ve müstahdemlerini; bunların usul ve furu ile karı veya kocalarını

Hü.

ğıda yazılı nisbetleri aşmamalı; üzere yapılan amortismanlar.

Binalarda % 2, fabrika binalarında % 6, makineler, alât ve edevat, havaî nakil tesisatı, vagon, vagonet, lokomotif ve demiryollarında, dekovillerle deniz altı ve havaî koblalarda % 8, deniz nakliye vasıtalarından (300) tondan yukarı olanlarda % 5, üç yüz ton ve bundan aşağı olanlarda % 10, demirbaş eşya ve mobilyelerde % 10, eshamlı şirketlerin umumî heyet kararile kabul olunan taazzuv masraflarında % 20, otomobil, otobüs, kamyonet, araba ve hayvanlarda % 25 nisbetlerinde ve sinema filimlerinde birinci sene mubayaa veya icar bedelinin % 50 si, ikinci sene için % 25 i, üçüncü sene için % 15 i ve müteakib sene için % 10 nisbetinde amortisman (dört seneden evvel bayiine iadesi meşrut filimlerin iade edileceği seneye aid amortisman miktarı o filim için mükellef tarafından daha evvel yapılan amortismanlar balığı ile mubayaa veya icar bedeli arasında kalan farktır.) (İmtiyazlı anonim şirketlerde tesisat ile yenileme akçelerinin imtiyaz müddetinin sonunda bedelsiz olarak Devlete veya Devletçe tensib olunan bir teşekküle veya belediyeye intikali imtiyaznamesi icabından bulunduğu ve imtiyaz veya esas mukavelenemesinde sermayenin itfası için senelik muayyen bir miktar ayrılması gösterilmiş olduğu takdirde bu dahi kabul olunur.)

D) Menafii umumiyeye hadim cemiyetlere makbuz mukabilinde yapılan iane ve teberular.

İk. E.

Ç) Ticarî ve smai vasıtaların maliyet kıymetinden aşağıda yazılı nisbetleri aşmamak üzere yapılan amortismanlar:

Binalarda % 2, fabrika binalarında % 6, makineler alât ve edevat, havaî nakil tesisatı, vagon, vagonet, lokomotif ve demiryollarında, dekovillerle denizaltı ve havaî kablolarda % 8, deniz nakliye vasıtalarından (300) tondan yukarı olanlarda % 5, üç yüz ton ve bundan aşağı olanlarda % 10, demirbaş eşya ve mobilyelerde % 10, eshamlı şirketlerin umumî heyet kararile kabul olunan taazzuv masraflarında % 20, otomobil, otobüs, kamyon, kamyonet, araba ve hayvanlarda % 25 nisbetlerinde ve sinema filimlerinde birinci sene mubayaa veya icar bedelinin % 50 si, ikinci sene için % 25 i, üçüncü sene için % 15 i ve müteakib sene için % 10 nisbetinde amortisman (dört seneden evvel bayiine iadesi meşrut filimlerin iade edileceği seneye aid amortisman miktarı o filim için mükellef tarafından daha evvel yapılan amortismanlar balığı ile mubayaa veya icar bedeli arasında kalan farktır.) (İmtiyazlı anonim şirketlerde tesisat ile yenileme akçelerinin imtiyaz müddetinin sonunda bedelsiz olarak Devlete veya Devletçe tensib olunan bir teşekküle veya belediyeye intikali imtiyaznamesi icabından bulunduğu ve imtiyaz veya esas mukavelenemesinde sermayenin itfası için senelik muayyen bir miktar ayrılması gösterilmiş olduğu takdirde bu dahi kabul olunur.)

D) menafii umumiyeye ha-

G. İ. E.

oian gayrikabili tahsil alacaklarla meşkûk alacaklardan gayrikabili tahsil olduğu tahakkuk edenler,

Ç) Ticarî ve smai vasıtaların maliyet kıymetinden aşağıda yazılı nisbetleri aşmamak üzere yapılan amortismanlar,

Binalarda yüzde iki, fabrika binalarında yüzde altı, makineler, alât ve edevat, havaî nakil tesisatı, vagon, vagonet, lokomotif ve demiryollarında, dekovillerle deniz alâtı ve havaî kablolarda yüzde sekiz, deniz nakliye vasıtalarından (300) tondan yukarı olanlarda % 5, üç yüz ton ve bundan aşağı olanlarda yüzde on, demirbaş eşya ve mobilyelerde yüzde on, eshamlı şirketlerin umumî heyet kararile kabul olunan taazzuv masraflarında yüzde yirmi, otomobil, otobüs, kamyon, kamyonet, araba ve hayvanlarda yüzde yirmi beş nisbetlerinde ve sinema filimlerinde birinci sene mubayaa veya icar bedelinin yüzde ellisi, ikinci sene için yüzde yirmi beşi, üçüncü sene için yüzde on beşi ve müteakib sene için yüzde on nisbetinde amortisman (dört seneden evvel bayiine iadesi meşrut filimlerin iade edileceği seneye aid amortisman miktarı o filim için mükellef tarafından daha evvel yapılan amortismanlar balığı ile mubayaa veya icar bedeli arasında kalan haktır.) (İmtiyazlı anonim şirketlerde tesisat ile yenileme akçelerinin imtiyaz müddetinin sonunda bedelsiz olarak Devlete veya Devletçe tensib olunan bir teşekküle veya belediyeye intikali imtiyaznamesi icabından bulunduğu ve imtiyaz veya esas

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

berrular,

D) Müstahdemler gibi vergiye tâbi tutulmak şartile müessesenin eski memurlarına verilen tekaüd maaşı ve ücretlerle tazminat ve ikramiyeleri ve memurları için ödediği sigorta bedellerile vergiler.

Kazanç ve masraflar, ticari örf ve teamüle ve teşebbüsün hususiyetine göre müteamel olan evrak ile tevsik olunur. Tevsiki mutad olmayan müteferrik masraflar için vesika aranmaz.

veya tesis etmiş oldukları diğer şirketleri ifade eder.

B) Teşebbüs için yapılan seyahat masrafları,

C) İlâma veya borç ödemekten aciz vesikasına müstenid olan gayri kabili tahsil alacaklarla ödenmesi lâzımgelen tarihten itibaren üç sene geçmiş olduğu halde tahsil edilmemiş olan meşkûk alacaklar,

D) Menafii umumiyeye hadim cemiyetlere makbuz mukabilinde yapılan iane ve teberrular,

E) Müstahdemler gibi vergiye tâbi tutulmak şartile müessesenin eski memurlarına verilen tekaüd maaşı ve ücretlerle tazminat ve ikramiyeleri ve memurları için ödediği sigorta bedellerile vergiler,

F) Ticaret kanunu hükmüne göre şirketlerin geçmiş seneye aid zararlarından kapatılmayan kısmı,

Kazanç ve masraflar, ticari örf ve teamüle ve teşebbüsün hususiyetine göre müteamel olan evrak ile tevsik olunur. Tevsiki mutad olmayan müteferrik masraflar için vesika aranmaz.

Hü.

E) Müstahdemler gibi vergiye tâbi tutulmak şartile müessesenin eski memurlarına verilen tekaüd maaş ve ücretlerle tazminat ve ikramiyeleri ve memurları için ödediği sigorta bedelleriyle vergiler.

Kazanç ve masraflar, ticarî örf ve teamüle ve teşebbüsün hususiyetine göre müteamel olan evrak ile tevsik olunur. Tevsiki mutad olmayan müteferrik masraflar için vesika aranmaz.

MADDE 6 — Aynı kanunun 15 nci maddesine aşağıdaki D ve E fıkraları eklenmiştir:

D - 8 nci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı beynelmilel ecnebi ve transit nakliye kumpanyaları şube ve acenteleri bir kazanç muamele defteri tutmağa ve bu deftere mezkûr fıkrada yazılı işlerden aldığı paraları müfredat itibarile yazmağa ve bu kayidleri evrakı müsbite ile tevsika mecburdurlar.

E. - 47 nci madde mucibince beyanname usulünü tercih eden mükelleflerden, mütedavil sermaye üzerine iş yapanlar bu maddenin birinci bendinde yazılı defterleri; diğerleri de bir kazanç muamele defteri tutarlar.

Bu kabîl mükellefler kazanç muamele defterinin hasılat kısmına yaptıkları işlerden elde ettikleri bilûmum hasılatı müf-

Ik. E.

dim cemiyetlere makbuz mukabilinde yapılan iane ve teberrular.

E) Müstahdemler gibi vergiye tâbi tutulmak şartile müessesenin eski memurlarına verilen tekaüd maaş ve ücretlerle tazminat ve ikramiyeleri ve memurları için ödediği sigorta bedelleriyle vergiler.

Kazanç ve masraflar, ticarî örf ve teamüle ve teşebbüsün hususiyetine göre müteamel olan evrak ile tevsik olunur. Tevsiki mutad olmayan müteferrik masraflar için vesika aranmaz.

MADDE 7 — Hükûmetin 6 ncı maddesi aynen.

G. I. E.

mukavelenamesinde sermayenin itfası için senelik muayyen bir miktar ayrılması gösterilmiş olduğu takdirde bu dahi kabul olunur.

D) Menafii umumiyeye hadim cemiyetlere makbuz mukabilinde yapılan iane ve teberrular,

E) Müstahdemler gibi vergiye tâbi tutulmak şartile müessesenin eski memurlarına verilen tekaüd maaş ve ücretlerle tazminat ve ikramiyeleri ve memurları için ödediği sigorta bedelleriyle vergiler,

Kazanç ve masraflar, ticarî örf ve teamüle ve teşebbüsün hususiyetine göre müteamel olan evrak ile tevsik olunur. Tevsiki mutad olmayan müteferrik masraflar için vesika aranmaz.

MADDE 7 — Hükûmetin 6 ncı maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

**MADDE 7 — Hükümetin
6 ncı maddesi aynen**

MADDE 7 — Aynı kanunun
16 ncı maddesi aşağıdaki şe-
kilde değiştirilmiştir:

15 nci maddede yazılı def-
terlerin her ticarî yıl başında
notere tasdik ve musaddak
defterlerin alâkalı varidat da-
iresine kaydettirilmesi mecbu-
ridir. Defterlerini müteakib
yıllarda da kullanmak isteyen-
ler her ticarî yılın birinci ayı
içinde son muamelelerini vari-
dat dairesine işaret ve tasdik
ettirirler.

Yeniden işe başlayanlar, işe
başlamadan evvel defterlerini
tasdik ve kaydettirirler.

Yeniden işe başlayanlardan
Ticaret kanununun 69 ncu mad-
desi veçhile defterlerini note-
re tasdik ettirmesi icab eden
mükellefler, bu kısım defterle-
rini de işe başlamadan evvel
alâkalı varidat dairesine kayıt
ettirmeğe mecburdurlar.

Bu mecburiyetlere riayet et-

**MADDE 7 — Hükümetin 6
ncı maddesi aynen**

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

redat itibarile ve masraf kısmına da yukarıki A fıkrasında sayılan masrafları dercederler.

Kazanç muamele defteri yerine ticaret kanununun emrettiği defterlerle defteri kebir tutmak isteyenlerin bu istekleri kabul olunur.

MADDE 7 — Aynı kanunun 16 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

15 nci maddede yazılı defterlerin her ticarî yıl başında alâkalı varidat dairesine tasdik ettirilmesi mecburidir. Defterlerini müteakib yıllarda da kullanmak isteyenler her ticarî yılın birinci ayı içinde son muamelelerini varidat dairesine işaret ve tasdik ettirirler.

Yeniden işe başlayanlar, işe başlamadan evvel defterlerini tasdik ettirirler.

Yeniden işe başlayanlardan ticaret kanununun 69 ncu maddesi veçhile defterlerini notere tasdik ettirmesi icab eden mükellefler, bu kısım defterlerini de daha evvel alâkalı varidat dairesine tasdik ettirmeye mecburdurlar.

Defterlerini tasdiksiz bırakanlar veya vaktinde tasdik ettirmeyenler hakkında 43 nci madde mucibince muamele yapılır;

MADDE 8 — Aynı kanunun 17 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir :

Aralarında hususî veya adi şirket kurmuş olan şahıslar bu şirketin işlerini - müstakil bir yer tahsis etmeksizin - kendilerine veya başkalarına aid mağaza, dükkân veya yazıha-

MADDE 8 — Hükümetin 7 nci maddesi aynen.

MADDE 8 — Hükümetin 7 nci maddesi aynen.

MADDE 9 Aynı kanunun 17 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Aralarında hususî veya adi şirket kurmuş olan şahıslar bu şirketin işlerini, müstakil bir yer tahsis etmeksizin, kendilerine veya şubelerine aid mağaza, dükkân veya yazıhanelerde ted-

MADDE 9 — İktisad encümeninin 9 ncu maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

miyenler hakkında 43 ncü madde mucibince muamele yapılır.

MADDE 8 — Hükümetin 7 nci maddesi aynen

MADDE 8 — Adliye encümeninin tadili veçhile.

MADDE 8 — Aynı kanunun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

15 nci maddede yazılı defterlerin her ticari yılın birinci ayı sonuna kadar alâkalı varidat dairesine tasdik ettirilmesi mecburidir. Defterlerini müteakib yıllarda da kullanmak isteyenler her ticari yılın birinci ayı içinde son muamelelerini varidat dairesine işaret ve tasdik ettirirler.

Yeniden işe başlayanlar, başlamadan evvel defterlerini tasdik ettirirler.

Yeniden işe başlayanlardan ticaret kanununun 69 ncü maddesi veçhile defterlerini notere tasdik ettirilmesi icab eden mükellefler, bu kısım defterlerini de daha evvel alâkalı varidat dairesine tasdik ettirmeeğ mecburdurlar.

Defterlerini tasdiksiz bırakanlar veya vaktinde tasdik ettirmeyenler hakkında 43 ncü madde mucibince muamele yapılır;

MADDE 9 — Aynı kanunun 17 nci maddesine aşağıdaki fıkraya eklenmiştir.

Aralarında hususî veya adi şirket kurmuş olan şahıslar bu şirketin işlerini, müstakil bir yer tahsis etmeksizin kendilerine veya başkalarına aid mağaza, dükkân veya yazıhanelerde

MADDE 9 — Adliye encümeninin tadili veçhile.

MADDE 9 — Adliye encümeninin 9 ncü maddesi aynen

Hü.

nelerde tedvir ettikleri takdirde hususî veya adi şirketin vergisine de bu işlerin tedvir edildiği yerin gayrisafi iradı matrah ittihaz olunur.

Bu maddeye dahil mükelleflerle altıncı maddenin 1 ve 2 numaralı fıkralarında yazılı mükellefler birleşerek hususî veya adi bir şirket kurarlarsa bu şirket te beyanname usulile vergiye tâbi tutulur.

MADDE 9 — Aynı kanunun 19 ncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Meslekî teşekküller veya belediyelerce bu maddeye bağlı cedvelde yazılı sınıflardan her hangi birinin nazarı dikkate alınmaması halinde varidat dairesi namma yapılacak itirazlar üzerine, itiraz komisyonlarınca, bunların tefrik hakkındaki kararları bozulur. Meslekî teşekküllerle belediyeler bozma kararına ittiba ederek, bütün sınıfları nazarı dikkate almak suretile yeniden tefrik yapmağa mecburdurlar. İttiba etmedikleri takdirde itiraz komisyonları, yapacakları tedkikata göre serbest meslek erbabını sınıflara ayırırlar. İtiraz komisyonunun ayırma hakkındaki kararları katğidir.

MADDE 10 — Aynı kanunun 20 nci maddesinin B fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Seyyar halinde çalışan her nevi sanatkârlar, simsarlar

İk. M.

vir ettikleri takdirde hususî veya adi şirketin vergisine de bu işlerin tedvir edildiği yerin gayrisafi iradı matrah ittihaz olunur.

MADDE 10 — Hükûmetin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 11 — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen.

G. İ. E.

MADDE 10 — Hükûmetin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 11 — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen.

Ad. E.

tedvir ettikleri takdirde hususi veya adi şirketin vergisine de, bu işlerin tedvir edildiği yerin gayri safi iradı matrah ittihaz olunur.

MADDE 10 — Aynı kanunun 19 ncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Meslekî teşekküller veya belediyelerce bu maddeye bağlı cedvelde yazılı sınıflardan herhangi birinin nazarı dikkate alınmaması halinde varidat dairesi namına yapılacak itiraz üzerine, itiraz komisyonlarınca, bunların tefrik hakkındaki kararları bozular. Meslekî teşekküllerle belediyeler bozma kararına ittiba ederek bütün sınıfları nazarı dikkate almak suretile yeniden tefrik yapmağa mecburdurlar. Meslekî teşekküller veya belediyeler buna riayet etmedikleri takdirde itiraz komisyonlarınca yapılacak tedkikata göre aşağı sınıflardan ehil olanlar boş bırakılan sınıflara idhal olunur. İtiraz komisyonunca sınıfları yükseltilen mükellefler ve maliye memurları bu kararlara karşı 3692 sayılı kanun hükümleri dairesinde temyiz talebinde bulunabilirler.

MADDE 11 — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen

Mal. E.

MADDE 10 — Hükûmetin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 11 — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen.

B. E.

MADDE 10 — Aynı kanunun 19 ncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Meslekî teşekküller veya belediyelerce bu maddeye bağlı cedvelde yazılı sınıflardan herhangi birinin nazarı dikkate alınmaması halinde varidat dairesi namına yapılacak itiraz üzerine, itiraz komisyonlarınca, bunların tefrik hakkındaki kararları bozular. Meslekî teşekküllerle belediyeler bozma kararına ittiba ederek bütün sınıfları nazarı dikkate almak suretile yeniden tefrik yapmağa mecburdurlar. Meslekî teşekküller veya belediyeler buna riayet etmedikleri takdirde itiraz komisyonlarınca yapılacak tedkikata göre aşağı sınıflardan ehil olanlar boş bırakılan sınıflara idhal olunur. İtiraz komisyonlarının bu kararları katğidir.

MADDE 11 — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen

ve dellâllar, kabzmallar, mad-rabazlar, her nevi nakil ve cer vasıtalarında ücretle çalışanlar, seyyar satıcılar, pazarcılar, at canbazları, 30 ncu maddenin son fıkrasında yazılı mükellefler nezdinde çalışanlar, vapur lokanta ve büfelerini işletenler.

MADDE 11 — Aynı kanunun 30 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Umumi bütçeden tediye olunan istihkaklar için bordro verilmez. Bunlara aid vergi tevkifatı muhasebei umumiye kanununun 43 ncü maddesi mucibince, toptan icra edilir.

Mülhak ve hususî bütçelerle idare olunan daire ve müesseselerden, bankalardan, sermayesinin en az yarısı Devlete aid müesseselerden, menafii umumiye-ye hâdim cemiyetlerden ve imtiyazlı şirketlerden, köy sandıklarından, ticaret, ziraat ve sanayi odalarından ve borsalardan hizmet erbabına ödenen istihkaklar için bordro verilmez. Bu istihkakların vergileri bu daire ve müesseselerce tediye sırasında kesilerek 74 ncü maddenin C fıkrası hükmü dairesinde malsandığına teslim olunur.

Hamamlar ve fırınlar ile bina vergisi kanunu mucibince gayrisafi iradı iki bin lirayı geçmeyen mahallerde ticaret ve sanat yapan mükellefler nezdinde çalışanlar için de bordro verilmez. Bunlar yalnız müstahdemlerinin isimleriyle işe başlayış ve terk tarihlerini 15 gün içinde varidat dairesine yazı ile bildirmeğe ve vergi karnesi almamış olan kimseleri istihdam etmemeğe mecburdurlar.

MADDE 12 — Hükûmetin 11 nci maddesi aynen.

MADDE 12 — Hükûmetin 11 nci maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

MADDE 12 — Hükümetin
11 nci maddesi aynen

MADDE 12 — Hükümetin
11 nci maddesi aynen.

MADDE 12 — Hükümetin 11
nci maddesi aynen

Hü.

MADDE 12 — Aynı kanunun 31 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Merkezleri Türkiyede bulunan anonim şirketlerle eshamlı şirketler ve merkezleri ecnebi memleketlerde bulunan bu gibi şirketlerin Türkiyede çalışan şube veya teşekkülleri ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası safi kârlarından % 15 nisbetinde vergiye tâbidirler.

3659 sayılı kanun hükmüne tâbi müesseselerin idare meclisi reisi ve azalarile murakiblerine ve müdür, ve müstahdemlerine verecekleri temettü ikramiyeleri 32 nci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı nisbetlere göre vergiye tâbi tutulur.

MADDE 13 — Aynı kanunun muaddel 37 nci maddesinin a, b ve c fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

a) Denizde, nehirde, ırmak ve göllerde ve karada her nevi nakil ve cer vasıtalarında ücretli çalışanlar, inşaatta götürü, aylık veya gündelik ücret mukabilinde devamlı veya muvakkat surette iş alan amele, her nevi seyyar satıcılar, işçiler ve hamallar, kundura boyacıları ve 30 ncu maddenin son fıkrasında yazılı mükellefler nezdinde çalışanlardan aşağıdaki ve (c) fıkrası haricinde kalan müstahdemler gündelik gayrisafi kazançlarının on misli,

b) Her nevi nakil ve cer vasıtasını mal sahibi veya müstecir sıfatile işletenler, inşaatta çalışan ustalar, seyyar sanat-

İk. E.

MADDE 13 — Aynı kanunun 31 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

3659 sayılı kanun hükmüne tâbi müesseselerin idare meclisi reisi ve azalarile murakiblerine ve müdür, memur ve müstahdemlerine verecekleri temettü ikramiyeleri 32 nci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı nisbetlere göre vergiye tâbi tutulur.

MADDE 14 — Hükümetin 13 ncü maddesi aynen

G. İ. E.

MADDE 13 — İktisad encümeninin 13 ncü maddesi aynen.

MADDE 14 — Hükümetin 13 ncü maddesi aynen.

Ad. E.

MADDE 13 — İktisad encümeninin 13 ncü maddesi aynen

MADDE 13 — Aynı kanunun 31 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Merkezleri Türkiyede bulunan anonim şirketlerle eshamlı şirketler ve merkezleri ecnebi memleketlerde bulunan bu gibi şirketlerin Türkiyede çalışan şube veya teşekkülleri safi kârlarından % 15 nisbetinde vergiye tâbidirler.

3659 sayılı kanun hükmüne tâbi müesseselerin idare meclisi reisi ve azalarile murakiblerine ve müdür, ve müstahdemlerine verecekleri temettü ikramiyeleri 32 nci maddenin ikinci fıkrasında yazılı nisbetlere göre vergiye tâbi tutulur.

MADDE 14 — Hükümetin 13 ncü maddesi aynen

MADDE 14 — Hükümetin 13 ncü maddesi aynen.

B. E.

MADDE 13 — Aynı kanunun 31 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Merkezleri Türkiyede bulunan anonim şirketlerle eshamlı şirketler ve merkezleri ecnebi memleketlerde bulunan bu gibi şirketlerin Türkiyede çalışan şube veya teşekkülleri safi kârlarından % 15 nisbetinde vergiye tâbidirler.

3659 sayılı kanun hükmüne tâbi müesseselerin idare meclisi reisi ve azalarile murakiblerine ve müdür ve müstahdemlerine verecekleri temettü ikramiyeleri 32 nci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı nisbetlere göre vergiye tâbi tutulur.

6 ncı maddenin 4 ncü fıkrasında yazılı hususî veya adi şirketler bunları teşkil eden şirket veya ecnebi müesseselerin tâbi oldukları nisbetler dairesinde vergiye tâbi tutulurlar.

MADDE 14 — Hükümetin 13 ncü maddesi aynen

kârlar, vapur lokanta ve büfe-
lerini işletenler, simsarlar, del-
lallar, at canbazları, pazarcılar,
kabzımallar, madrabazlar, 30
ncu maddenin son fıkrasında
yazılı mükellefler nezdinde
çalışan tezgâhtarlar, günde-
lik gayrisafî kazançlarının on
iki misli,

c) Birinci maddenin D fıkrası-
na dahil iş ve teşebbüsler er-
babile 30 ncu maddenin son fıkrası-
nda yazılı mükellefler nezdinde
çalışan muhasib, kâtib,
veznedar ve kasadarlar, günde-
lik gayrisafî kazançlarının 20
misli,

MADDE 14 — Aynı kanunun
40 nci maddesi aşağıdaki şekil-
de değiştirilmiştir:

Maliye vekâletinin tensib ede-
ceği şehirlerde kazanç ver-
gisi beyannamelerinin tedkik ile
iştilal etmek üzere hesap mü-
tehasısları ve hesap mütehas-
sıs muavinleri kullanılır.

Hesap mütehasıslığına tayin
edilebilmek için mülkiye mekte-
binden veya hukuk veya iktisad
fakültelerinden veyahud tica-
ret mektebinin yüksek kısmın-
dan veya bunlara muadil ecne-
bi mekteplerinden mezun bu-
lunmak ve Maliye müfettişli-
ğinde, Divanı muhasebat birinci
sınıf mürakibliğinde, 6 nci ve
daha yukarıki derecelerdeki va-
ridat müdürlüklerinde, veya
sermayesinin en az yarısı Dev-
lete aid bankalarla müesseseler-
de muhasebecilik, muhasebeci
muavinliği veya müstakil şü-
be müdürlüğü vazifelerinde en
az beş yıl veyahud hesap mü-
tehasıs muavinliğinde en az üç
yıl muvaffakiyetle çalışmış ol-
mak şarttır.

MADDE 15 — Aynı kanu-
nun 40 nci maddesi aşağıdaki
şekilde değiştirilmiştir:

Maliye vekâletinin tensib
edeceği şehirlerde kazanç ver-
gisi beyannamelerinin tedkik
ile iştilal etmek üzere hesap
mutahassısları ve hesap muta-
hassıs muavinleri kullanılır.

Hesap mutahassıslığına tayin
edilebilmek için Hukuk veya
İktisad fakültelerinden veya
Siyasal bilgiler okulundan ve-
yahud Ticaret mektebinin yük-
sek kısmından veya bunlara
muadil ecnebi mekteplerden me-
zun bulunmak ve Maliye mü-
fettişliğinde, Divanı muhasebat
birinci sınıf mürakibliğinde,
altıncı ve daha yukarı derece-
lerdeki varidat müdürlüklerin-
de veya bankalarda veya 3659
sayılı kanunun şumulüne dahil
müesseselerde muhasebecilik,
muhasebeci muavinliği veya
müstakil şübe müdürlüğü vazi-
felerinde en az beş yıl veyahud
hesap mutahassıs muavinliğin-
de en az üç yıl muvaffakiyetle
çalışmış olmak şarttır.

MADDE 15 — İktisad encü-
meninin 15 nci maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

MADDE 15 — İktisad encümeninin 15 nci maddesi aynen

MADDE 15 — İktisad encümeninin 15 nci maddesi aynen.

MADDE 15 — Aynı kanunun 40 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Maliye vekâletinin tensib edeceği şehirlerde kazanç vergisi beyannamelerinin tedkiki ile iştigal etmek üzere hesap mutahassısları ve hesap mutahassıs muavinleri kullanılır.

Hesap mutahasssılığına tayin edilebilmek için Hukuk veya İktisad fakültelerinden veya Siyasal bilgiler okulundan veyahud Ticaret mektebinin yüksek kısmından veya bunlara muadil ecnebi mekteplerden mezun bulunmak ve Maliye müfettişliğinde, Divanı muhasebat azalığında veya birinci sınıf murakıblığında, Maliye vekâleti merkez teşkilâtına dahil umum müdürlüklerde, 6 ncı ve daha yukarı derecelerdeki defterdarlık veya varidat müdürlüklerinde veyahud bankalarda veya 3659 sayılı kanunun şümulüne dahil müesseselerde muhasebecilik, muhasebeci muavinliği veya müstakil şube müdürlüğü vazifelerinde

Hesab mütehasşıs muavinleri, yukarıdaki fıkrada yazılı mekteplerden mezun olanlar arasından tayin oluur. Bunlar bir hesap mütehasşısı refakatinde üç yıl staj görürler. Bir yıllık staj nihayetinde müstakillen tedkikat yapabileceği anlaşılann, hesap mütehasşıs muavini unvanile müstakillen çalıştırılması caizdir. Hesap mütehasşıs muavinleri de hesap mutahassısları salâhiyetini haizdir.

Hesab mutahassıs muavinleri yukarıki fıkrada yazılı mekteplerden mezun olanlar arasından tayin olunur. Bunlar bir hesap mutahassıs refakatinde üç yıl staj görürler. Bir yıllık staj nihayetinde müstakillen tedkikat yapabileceği anlaşılann hesap mutahassıs muavini unvanile müstakillen çalıştırmaları caizdir. Hesap mutahassıs muavinleri de hesap mutahassısları salâhiyetini haizdirler.

MADDE 15 — Aynı kanunun 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Gündelik gayrisafi kazançları üzerinden vergi veren mükellefler, bir müessesede hizmet kabul ederlerse o malî yıl için ödemiş oldukları vergi ile karne bedeli, vergi makbuzile karnenin tarih ve numarası bordroya derc ve varidat daireesine ibraz edilmesi şartile, istihkaklarından kesilmesi icab eden hizmet erbabı vergilerine mahsub edilir.

MADDE 16 — Aynı kanunun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Sene içinde yeniden işe başlayan veya işini bırakan veya devreden gündelik gayrisafi kazanç üzerinden vergiye tâbi mükellefler, keyfiyeti en geç başlama ve bırakma tarihinden itibaren 15 gün içinde yazı ile varidat dairelerine bildirmeğe mecburdurlar. Bu mükelleflerden malî yılın birinci yarısından sonra işe başlayanlardan

MADDE 16 — Hükümetin 15 nci maddesi aynen

MADDE 17 — Hükümetin 16 nci maddesi aynen

MADDE 16 — Hükümetin 15 nci maddesi aynen.

MADDE 17 — Hükümetin 16 nci maddesi aynen.

Ad. E.

Maliye E.

B. E.

en az beş yıl veyahud hesap mutahassıs muavinliğinde en az üç yıl muvaffakiyetle çalışmış olmak şarttır.

Hesab mutahassıs muavinleri yukarıki fıkrada yazılı mekteplerden mezun olanlar arasından tayin olunur. Bunlar bir hesap mutahassıs refakatinde üç yıl staj görürler. Bir yıllık staj nihayetinde müstakillen tedkikat yapabileceği anlaşılmalarm hesap mutahassıs muavini unvanile müstakillen çalıştırılmaları caizdir. Hesab mutahassıs muavinleri de hesap mutahassısları salâhiyetini haizdirler.

MADDE 16 — Hükümetin 15 nci maddesi aynen

MADDE 16 — Hükümetin 15 nci maddesi aynen.

MADDE 16 — Hükümetin 15 nci maddesi aynen.

MADDE 17 — Hükümetin 16 nci maddesi aynen

MADDE 17 — Aynı kanunun 57 maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Sene içinde yeniden işe başlayan veya işini bırakan veya devreden gündelik gayri safi kazanç üzerinden vergiye tâbi mükellefler, keyfiyeti en geç başlama ve bırakma tarihinden itibaren 15 gün içinde yazı ile varidat dairelerine bildirmeğe mecburdurlar. Bu mükelleflerden malî yılın birinci yarısından sonra işe başlayanlardan

MADDE 17 — Maliye encümeninin 17 nci maddesi aynen.

Hü.

o yıl içinde yalnız bir taksit vergi almır. Mali yılın birinci yarısında işini terk veya devredenlerden keyfiyeti müddeti içinde haber verdiği takdirde ikinci taksit vergileri aranmaz. Terk veya devrin haber verilmemesi halinde yıl sonuna kadar olan vergileri almır.

İşe başladıklarını müddetinde haber vermiyenlerin ilk yıl vergisine % 15 zam yapılır.

MADDE 17 — Aynı kanunun 74 ncu maddesinin H ve I fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

H - Sene içinde yeniden işe başlayan gündelik gayri safi kazanç üzerinden vergiye tâbi mükelleflerden taksiti girmiş vergileri ve zamları ve işlerini terk veya devredenlerden, terk veya devir tarihine kadar olan vergilerden henüz ödenmemiş olan taksitleri 57 nci maddede yazılı müddet içinde defaten tahsil olunur.

İ. - 30 ncu maddenin son fıkrasında yazılı mükellefler nezdinde çalışılmı işe başladıkları veya işi terkettikleri, mezkûr fıkrada yazılı müddet içinde, varidat dairesine bildirilmez veya karnesi olmayan şahıslar istihdam edilir ise bunların almağa mecbur oldukları karne bedellerile zamları ve üç misil zamlarla tarhedilecek vergileri istihdam edenlerden almır. Bunlar zam için müstahdemlere rücu edemezler.

MADDE 18 — Hükümetin 17 nci maddesi aynen

MADDE 18 — Hükümetin 17 nci maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

o yıl içinde yalnız bir taksit vergi alınır. Mali yılın birinci yarısında işini terk veya devredenlerden keyfiyeti müddeti içinde haber verdiği takdirde ikinci taksit vergileri aranmaz. Terk veya devrin haber verilmemesi halinde yıl sonuna kadar olan vergileri alınır.

İşe başladıklarını müddetinde haber vermeyenlerin ilk yıl vergisine % 15 zam yapılır. Silâh altına alınması halinde ihbar yapılmısa dahi yapılmış sayılır.

MADDE 18 — Hükümetin 17 nci maddesi aynen

MADDE 18 — Hükümetin 17 nci maddesi aynen

MADDE 18 — Hükümetin 17 nci maddesi aynen.

Hü.

MADDE 18 — Aynı kanunun 80 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi mükelleflerle 30 ncu maddenin son fıkrasında yazılı mükellefler nezdinde çalışanlar, vergi karnesi almağa mecburdurlar.

MADDE 19 — Aynı kanunun 81 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ruhsat tezkereleri ve vergi karneleri bir malî yıl için müteber olub malî yılın birinci ayında varidat dairelerinden alınır. Yeniden işe başlama halinde ruhsat tezkereleri bir ay ve vergi karneleri 15 gün içinde alınır. Vergi karnesine fotoğraf yapıştırılması mecburidir.

MADDE 20 — 2729 sayılı kanuna bağlı A cedveline bu kanuna bağlı cedvelde yazılı 12 ve 13 ncü fıkralar eklenmiştir.

MADDE 21 — 2729 sayılı kanunun on birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

2395 sayılı kanunun 6 nci maddesinin 2 ve 3 ncü fıkralarında yazılı müesseselerden bankacılık işlerle uğraşanlar A cedvelinin birinci ve sigortacılık işlerle uğraşanlar yedin-

İk. E.

MADDE 19 — Hükûmetin 18 nci maddesi aynen.

MADDE 20 — Hükûmetin 19 ncu maddesi aynen.

MADDE 21 — Hükûmetin 20 nci maddesi aynen.

MADDE 22 — Hükûmetin 21 nci maddesi aynen.

G. İ. E.

MADDE 19 — Hükûmetin 18 nci maddesi aynen.

MADDE 20 — Hükûmetin 19 ncu maddesi aynen.

MADDE 21 — Hükûmetin 20 nci maddesi aynen.

MADDE 22 — Hükûmetin 21 nci maddesi aynen.

Ad. E.

**MADDE 19 — Hükûmetin
18 nci maddesi aynen**

**MADDE 20 — Hükûmetin
19 ncu maddesi aynen**

**MADDE 21 — Hükûmetin
20 nci maddesi aynen**

**MADDE 22 — Hükûmetin
21 nci maddesi aynen**

Mal. E.

**MADDE 19 — Hükûmetin 18
nci maddesi aynen**

**MADDE 20 — Aynı kanunun
81 nci maddesi aşağıdaki şekil-
de değiştirilmiştir :**

Ruhsat tezkereleri ve vergi karneleri bir malî yıl için mu-
teber olup malî yılın birinci a-
yında varidat dairelerinden
alınır. Yeniden işe başlama ha-
linde ruhsat tezkereleri bir ay
ve vergi karneleri 15 gün için-
de alınır. Vergi karnesine fotoğ-
raf yapıştırılması mecburidir.
Fotoğrafçı bulunmayan yerler-
de vergi karnesine fotoğraf il-
saki mecburî değildir.

**MADDE 21 — 2729 sayılı ka-
nuna bağlı A cedveline bu ka-
nuna bağlı cedvelde yazılı 12,
13, 14 ncü fıkralar eklenmiştir.**

**MADDE 22 — 2729 sayılı ka-
nunun 11 nci maddesi aşağıdaki
şekilde değiştirilmiştir.**

2395 sayılı kanunun 6 ncı
maddesinin 2 nci fıkrasında ya-
zılı müesseselerde bankacılık
işlerle uğraşanlar (A) cedve-
linin 1 nci ve sigortacılık işle-
rile uğraşanlar yedinci sıra-
sında gösterilen miktar ve nis-

B. E.

**MADDE 19 — Hükûmetin
18 nci maddesi aynen.**

**MADDE 20 — Maliye encü-
meninin 20 nci maddesi aynen.**

**MADDE 21 — Aynı kanu-
nun muaddel 19 ncu maddesi-
ne bağlı olup 3470 sayılı ka-
nunla değiştirilmiş olan (1) nu-
maralı cedvel, bu kanuna bağ-
lı (1) numaralı cedvelde ya-
zılı şekilde değiştirilmiştir.**

**MADDE 22 — 2729 sayılı ka-
nuna bağlı A cedveline, bu ka-
nuna bağlı (2) numaralı ced-
velde yazılı 12, 13, 14 ncü fık-
ralar eklenmiştir.**

**MADDE 23 — 2729 sayılı ka-
nunun 11 nci maddesi aşağıda-
ki şekilde değiştirilmiştir :**

2395 sayılı kanunun 6 ncı
maddesinin 2 nci fıkrasında ya-
zılı müesseselerden bankacılık
işlerle uğraşanlar (A) cedve-
linin birinci ve sigortacılık iş-
lerle uğraşanlar 7 nci sırasın-
da gösterilen miktar ve nisbet-

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

ci ve bunlar haricindeki işlerle uğraşanlar da on ikinci sırasında gösterilen miktar ve nisbetler dairesinde asgarî mükellefiyete tâbi tutulurlar.

MADDE 22 — 472 sayılı ve 10 nisan 1340 tarihli kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Yolcu biletleri gidiş ve dönüşü de şamil olduğu takdirde nakliyat resmi defaten istifa olunacağı gibi abonman ve karne bilet ve kartlarının nakliyat resmi de, bilet ve kart ücretleriyle beraber tahsil edilir.

Karne biletlerinin resmi, her bilet bedeli üzerinden ayrı, ayrı hesaplanır. Muayyen bir muntaka dahilinde bir gidiş ve bir dönüş hakkı veren abonman bilet ve kartlarının nakliye resmi, abonman ücretinin bir sefere tekabül eden kısmı üzerinden ve ihtiva ettiği sefer adedine göre, muayyen bir muntaka dahilinde gayrimahdud sefer hakkı veren bilet ve kartların resmi de, abonman ücretinin tamamı üzerinden hesap olunur.

Mütebeddil ücrete tebean seyrüsefer ettirilen nakil vasıtalarında seyahat edenlerden

MADDE 23 — Hükümetin 22 nci maddesi aynen.

MADDE 23 — Hükümetin 22 nci maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

betler dairesinde asgarî mükellefiyete tâbi tutulurlar.

Aynı fıkrada yazılı olup bankacılık ve sigortacılık işlerinden gayri işlerle uğraşanlar sermayeleri 50 bin liradan aşağı veya yukarı olduğuna göre aynı cedvelin 12 ve 13 ncü sıralarında gösterilen miktar nisbetleri dairesinde asgarî mükellefiyete tâbi tutulurlar.

2395 sayılı kanunun 6 ncı maddesinin 3 ncü fıkrasında yazılı müesseseler meşgaleleri ne olursa olsun A cedvelinin 14 ncü sırasında gösterilen asgarî mükellefiyete tâbi tutulurlar.

ler dairesinde asgarî mükellefiyete tâbi tutulurlar.

Aynı fıkrada yazılı olup bankacılık ve sigortacılık işlerinden gayri işlerle uğraşanlar sermayeleri 50 bin liradan aşağı veya yukarı olduğuna göre aynı cedvelin 12 ve 13 ncü sıralarında gösterilen miktar ve nisbetler dairesinde asgarî mükellefiyete tâbi tutulurlar.

2395 sayılı kanunun 6 ncı maddesinin 3 ncü fıkrasında yazılı müesseseler meşgaleleri ne olursa olsun A cedvelinin 14 ncü sırasında gösterilen miktar ve nisbetler dairesinde asgarî mükellefiyete tâbi tutulurlar.

MADDE 23 — Hükûmetin
22 ncı maddesi aynen

almamak resme, nakliye ücreti olarak ödenen meblağın tamamı matrah ittihaz edilir.

MADDE 23 — Aynı kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Nakliyat resmi, nakil vasıtaları ücretini istifa edenler tarafından tahsil ve buna mukabil kendilerine tahsilâtın % 5 i mikdarında aidat ita olunur.

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğüne tahsil olunacak nakliyat resminin her mevkide, resimle birlikte nakliye ücreti yekûnu içindeki nisbetleri tesbit olunarak mezkûr yekûn üzerinden bu nisbetlerde topdan tefrik ve itası caizdir. Bu takdirde mezkûr Umum müdürlüğe aidat verilmez.

Nakliyat resmini tahsil ile mükellef olanlar nakliye ücreti ile resim miktarlarını ayrı, ayrı göstermek üzere bir defter tutmağa ve bu defteri her yıl takvim yılı girmezden evvel vilâyetlerde varidat müdürlüğüne ve kazalarda en büyük maliye memurluğuna tasdik ettirmeğe ve talep vukuunda salâhiyetli memurlara ibraza mecburdurlar. Devlet müesseselerinin resmî defter ve kayıtları bu defter yerine geçer.

Defter tutmayan veya ibraz etmeyen veya tasdik ettirmeyenlerden bu devreye aid resimler ticarî defter ve evrakı müsbiteleri kayıtlarına göre tesbit olunarak iki kat zamlı almır. Ticarî defter ve evrakı müsbite ibraz edilmediği takdirde resim miktarı 2395 sayılı kanunda yazılı resim takdir heyetlerince haricî tahkikata

MADDE 24 — Hükûmetin 23 ncü maddesi aynen.

MADDE 24 — Hükûmetin 23 ncü maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

MADDE 24 — Hükümetin
23 ncü maddesi aynen

Hü.

İk. E.

G. I. E.

müsteniden tesbit olunur.

Defter tutulub da tahsil olunan ücret ve resimler deftere noksan geçirilmiş ise noksan geçirilen mikdar yukarıki fıkra mucibince tesbit olunarak üç kat zamla alınır. Bu hal Devlet müesseselerinde vukua getirildiği takdirde zamlar, mezkûr müesseselerin bu işlerle vazifeli memurlarından alınır.

MADDE 24 — Aynı kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Nakliye resminin hesabında on paradan aşağı çıkacak kesirler on paraya iblâğ olunur. Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü tarafından tahsil olunan nakliye resimleri hakkındaki hususî hükümler mahfuzdur.

MADDE 25 — 2731 sayılı ve 27 - V - 1935 tarihli kanunun birinci maddesinin 3536 sayılı kanunla tadil edilmiş olan 10 numaralı bendinin 1 işaretli paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

1 - Hariçten idhal olunan veya dahildeki fabrikalarda imal edilip fabrikalardan satılan (idhalât umumî tarifesinin 102 ve 103 numaralarına ve bunların pozisyonlarına giren her nevi) yün ve kıl ipliklerin beher kilogrammdan 35 kuruş,

(Yalnız 102 A/1 ve 102 B/1 pozisyonlarına giren ve bir kilogramı azamî beş bin metreyi geçmeyen strayhgarn ipliklerinin beher kilogrammdan 7 kuruş),

MADDE 25 — Hükûmetin 24 ncu maddesi aynen.

MADDE 25 — Hükûmetin 24 ncu maddesi aynen.

MADDE 26 — Hükûmetin 25 nci maddesi aynen.

MADDE 26 — Hükûmetin 25 nci maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

MADDE 25 — Hükümetin
24 ncü maddesi aynen

MADDE 26 — Hükümetin
25 nci maddesi aynen

Hü.

MADDE 26 — Aynı —kanunun ikinci maddesinin 4 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

4 . - İthalat nırmî tarifesinin 373 numarasına giren kaskam ipliklerinden bir kiloğramı azamî dört bin metreyi geçmeyenlerle 102 A / 1 ve 102 B / 1 pozisyonlarına giren strayhgarn ipliklerinden bir kiloğramı azamî üç bin metreyi geçmeyenler

MADDE 27 — Aynı —kanunun beşinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İstihlâk vergisi eşyanın sıklığı üzerinden alınır. Kilonun kesri tam itibar olunur. Sıkletlerin tayininde ve eşyanın zarfları hakkında gümrük tarife kanunundaki usuller tatbik edilir.

MUVAKKAT MADDE 1 — Bu kanunun birinci maddesi mucibince vergiden muaf tutulacak olan ecnebi devlet, vilayet ve belediye memur ve müstahdemleri namına kanunun meriyeti tarihine kadar olan zaman için henüz tahakkuk ettirilmemiş vergiler artık tahakkuk ettirilmez.

MUVAKKAT MADDE 2 — Bu kanunun üçüncü maddesile yapılan tadil dolayısıyla yeniden bilânçolara ithali lâzımgelen binalar 1940 takvim veya ticarî yılı faaliyetinden dolayı ve-rilecek malî bilânçolara geçirilir. Bu binalar için mubayaa veay inşa tarihlerinden iaibaren ticarî bilânçolar mucibince ayrılmış olan amortismanlar da aynen 1940 bilânçosuna dercedilir. Bu binalar tamamen amorti edilmiş olsalar da bu yol-

İk. E.

MADDE 27 — Hükûmetin 26 nci maddesi aynen.

MADDE 28 — Hükûmetin 27 nci maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 1 — Hükûmetin teklifi aynen.

MUVAKKAT MADDE 2 — Hükûmetin teklifi aynen.

G. I. E.

MADDE 27 — Hükûmetin 26 nci maddesi aynen.

MADDE 28 — Hükûmetin 27 nci maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 1 — Hükûmetin teklifi aynen.

MUVAKKAT MADDE 2 — Hükûmetin teklifi aynen.

Ad. E.

**MADDE 27 — Hükümetin
26 nci maddesi aynen**

**MADDE 28 — Hükümetin
27 nci maddesi aynen**

**MUVAKKAT MADDE 1 —
Hükümetin teklifi aynen**

**MUVAKKAT MADDE 1 —
Hükümetin muvakkat birinci
maddesi aynen**

MUVAKKAT MADDE 2 —
Bu kanunun 4 ncü maddesile yapılan tadil dolayısıyla yeniden bilâncolara idhali lâzım gelen binalar 1940 takvim veya ticarî yılı faaliyetinden dolayı verilecek malî bilâncolara geçirilir. Bu binalar için mübayaa veya inşa tarihlerinden itibaren ticarî bilâncolar mucibince ayrılmış olan amortismanlar da aynen 1940 bilânçosuna dercedilir. Bu binalar tamamen amorte edilmiş olsalar da bu

B. E.

**MUVAKKAT MADDE 1.—
Hükümetin muvakkat birinci
maddesi aynen**

MUVAKKAT MADDE 2 —
Bu kanunun 5 nci maddesile yapılan tadil dolayısıyla yeniden bilâncolara idhali lâzım gelen binalar 1940 takvim veya ticarî yılı faaliyetinden dolayı verilecek malî bilâncolara geçirilir. Bu binalar için mübayaa veya inşa tarihlerinden itibaren ticarî bilâncolar mucibince ayrılmış olan amortismanlar da aynen 1940 bilânçosuna dercedilir. Bu binalar tamamen amorti edilmiş olsalar da bu yolda

Hü.

da muamele yapılır. Bunlardan kanunun meriyetine kadar amortismanına tabi tutulmamış olanlar için mubayaa veya inşaa tarihlerinden itibaren bu kanunda yazılı nisbetler üzerinden hesap olunacak miktarda bir amortisman, 1940 bilançosuna geçirilir.

MUVAKKAT MADDE 3 —
Bu kanunun beşinci maddesile yeniden defter tutma mecburiyetine tâbi olanlar, kanunun meriyeti tarihinden itibaren bir ay içinde defterlerini tasdik ettirirler.

MUVAKKAT MADDE 4 —
Bu kanunun 18 nci maddesile vergi karnesi almağa mecbur tutulan müstahdemler, kanunun meriyetini takib eden aydan itibaren bir ay içinde karnelelerini alırlar. Bu müddet geçtikten sonra nezdinde karnesiz müstahdem görülen mükellefler hakkında 74 ncu maddenin muaddel (İ) fıkrası hükmü tatbik olunur. Bu maddede yazılı müstahdemlerin eski mükellefiyet şekli kanunun meriyetini takib eden ay iptidasma kadar devam eder.

MUVAKKAT MADDE 5 —
14 ncü madde hükmü bu kanunun meriyetinden evvel tayin edilmiş olan hesap mutehassısları hakkında tatbik edilmez.

MADDE 28 — Bu kanun 1 haziran 1940 tarihinden muteberdir.

İk. E.

MUVAKKAT MADDE 3 —
Hükûmetin teklifi aynen.

MUVAKKAT MADDE 4 —
Hükûmetin teklifi aynen.

MUVAKKAT MADDE 5 —
Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 29 — Hükûmetin 28 nci maddesi aynen.

G. E. E.

MUVAKKAT MADDE 3 —
Hükûmetin teklifi aynen.

MUVAKKAT MADDE 4 —
Hükûmetin teklifi aynen.

MUVAKKAT MADDE 5 —
Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 29 — Hükûmetin 28 nci maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

yolda muamele yapılır. Bunlardan kanunun meriyetine kadar amortismanı tâbi tutulmamış olanlar için mübayaa veya inşa tarihlerinden itibaren bu kanunda yazılı nisbetler üzerinden hesap olunacak mikdarda bir amortisman, 1940 bilânçosuna geçirilir.

muamele yapılır. Bunlardan kanunun meriyetine kadar amortismanı tâbi tutulmamış olanlar için mübayaa veya inşa tarihlerinden itibaren bu kanunda yazılı nisbetler üzerinden hesap olunacak mikdarda bir amortisman, 1940 bilânçosuna geçirilir.

MUVAKKAT MADDE 2 —
Hükûmetin 3 ncü muvakkat maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 3 —

Bu kanunun 6 ncı maddesile yeniden defter tutmak mecburiyetine tâbi olanlar kanunun meriyeti tarihinden itibaren bir ay içinde defterlerini varidat dairesine kaydettirirler.

MUVAKKAT MADDE 3 —
Bu kanunun 7 nci maddesile yeniden defter tutmak mecburiyetine tâbi olanlar kanunun meriyeti tarahinden itibaren bir ay içinde defterlerini varidat dairesine tasdik ettirirler.

MUVAKKAT MADDE 3 —
Hükûmetin 4 ncü muvakkat maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 4 —

Bu kanunun 19 ncü maddesile vergi karnesi almağa mecbur tutulan müstahdemler kanunun meriyetini takib eden aydan itibaren bir ay içinde karnelelerini alırlar. Bu müddet geçtikten sonra nezdinde karnesiz müstahdem görülen mükellefler hakkında 74 ncü maddenin muaddel (İ) fıkrası hükmü tatbik olunur. Bu maddede yazılı müstahdemlerin eski mükellefiyet şekli kanunun meriyetini takib eden ay ibtidasına kadar devam eder.

MUVAKKAT MADDE 4 —
Maliye encümeninin 4 ncü muvakkat maddesi aynen

MADDE 29 — Hükûmetin 28 ncı maddesi aynen

MADDE 23 — Bu kanun 1 haziran 1940 tarihinden mu-teberdir.

MADDE 24 — Maliye encümeninin 23 ncü maddesi aynen

Hü.

MADDE 29 — Bu kanun hükümlerini icraya Adliye, Maliye, İktisad, Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

Bş. V.	Ad. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Fethi Okyar</i>
M. M. V.	Da. V.
<i>N. Tmaz</i>	<i>Fayık Öztrak</i>
Ha. V.	Ma. V.
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağrak</i>
Mf. V.	Na. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>
İk. V.	S. İ. M. V.
<i>H. Çakır</i>	<i>Dr. H. Alataş</i>
G. İ. V.	Zr. V.
<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.	Ti V.
<i>A. Çetinkaya</i>	<i>N. Topcoğlu</i>

İk. E.

MADDE 30 — Hükümetin 29 ncu maddesi aynen.

21 nci maddeye bağlı cedvel:
Hükümetin 20 nci maddesine
bağlı cedvel aynen.

G. İ. E.

MADDE 30 — Hükümetin 29 ncu maddesi aynen.

21 nci maddeye bağlı cedvel:
Hükümetin 20 nci maddesine
bağlı cedvel aynen.

S.SAYISI:163'ÜN EKİ BOYUTU NEDENİYLE
ALINAMAMISTIR.TUTANAĞA EKLİDİR

Ad. E.

MADDE 30 — Hükümetin 29 ncu maddesi aynen

21 nci maddeye bağlı cedvel — Hükümetin 20 nci maddesine bağlı cedvel aynen

Mal. E.

MADDE 24 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye ve Maliye vekilleri memurdur.

B. E.

MADDE 25 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Dahiliye, Maliye ve İktisad vekilleri memurdur.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Bazı maddelerden istihlâk vergisi alınması hakkındaki 2731 numaralı kanunun bazı hükümlerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin 25 nci maddesi aynen.

MADDE 2 — Hükümetin 26 nci maddesi aynen.

MADDE 3 — Hükümetin 27 nci maddesi aynen.

MADDE 4 — Bu kanun 1 haziran 1940 tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeye Maliye ve Gümrük ve İnhisarlar vekilleri memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Bazı maddelerden istihlâk vergisi alınması hakkındaki 2731 sayılı kanunun bazı hükümlerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin 25 nci maddesi aynen.

MADDE 2 — Aynı kanunun 2 nci maddesinin 4 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

4 — İdhalât umumî tarifesinin 102/A 1, 102/B 1, 102/C pozisyonlarına giren strayhgarn ipliklerinden bir kilogramının uzunluğu dörtbin metreye kadar olanlar; 366/A 1-2 ve 367/A pozisyonlarına giren pamuk ipliklerinden ve 373 numarasına giren kaskam ipliklerinden altı ingiliz numarasına kadar olanlar.

MADDE 3 — Hükümetin 27 nci maddesi aynen.

MADDE 4 — Maliye encümeninin 4 ncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Bu kanun hükümlerini yürütmeye Maliye, İktisad ve Gümrük ve İnhisarlar vekilleri memurdur.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞ

Muayyen tarifeli vesaiti nakliye ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 472 sayılı kanunı tadil eden kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin 22 nci maddesi aynen.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Muayyen tarifeli vesaiti nakliye ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 472 sayılı kanunı tadil eden kanun lâyihası

MADDE 1 — 472 sayılı ve 10 nisan 1340 tarihli kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Yolcu biletleri gidiş ve dönüşe şamil olduğu takdirde nakliyat resmi defaten istifa olunacağı gibi abonman ve karne bilet ve kartlarının nakliyat resmi de, bilet ve kart ücretleriyle beraber tahsil edilir.

Karne biletlerinin resmi, her bilet bedeli üzerinden ayrı, ayrı hesaplanır. Muayyen bir mntaka dahilinde bir gidiş ve bir dönüş hakkı veren abonman bilet ve kartlarının nakliye resmi, abonman ücretinin bir sefere tekabül eden kısmı üzerinden ve ihtiva ettiği sefer adedine göre; muayyen bir mntaka dahilinde gayrimahdud sefer hakkı veren bilet ve kartların resmi de, abonman ücretinin tamamı üzerinden hesap olunur.

Mütebeddil ücrete tebaan seyrisefer ettirilen nakil vasıtalarında seyahat edenlerden alınacak resim, nakliye ücreti olarak ödenen meblâğın tamamı üzerinden ve birinci mevki nisbetine göre istifa olunur.

MADDE 2 — Aynı kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Nakliyat resmi, nakil vasıtaları ücretini istifa edenler tarafından tahsil ve buna mukabil kendilerine tahsilâtın % 5 i mikdarında aidat ita olunur.

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünce tahsil olunacak nakliyat resminin her mevkide, resimle birlikte nakliye ücreti yekûnu içindeki nisbetleri tesbit olunarak mezkûr yekûn üzerinden bu nisbetlerde toptan tefrik ve itası caizdir. Bu takdirde mezkûr umum müdürlüğe aidat verilmez.

Nakliyat resmini tahsil ile mükellef olanlar nakliye ücreti ile resim miktarlarını ayrı, ayrı göstermek üzere bir defter tutmağa ve bu defteri her takvim yılının birinci ayı içinde bağlı oldukları varidat dairesine tasdik ettirmeğe ve talep vukuunda salâhiyetli memurlara ibraza mecburdurlar. Devlet müesseselerinin resmî defter ve kayıtları bu defter yerine geçer.

Defter tutmayan veya ibraz etmeyen veya tasdik ettirmeyenlerden bu devreye aid resimler ticarî defter ve evrakı müsbiteleri kayıtlarına göre tesbit olunarak iki kat zamlanır. Ticarî defter ve evrakı müsbite ibraz edilmediği takdirde resim miktarı 2395 sayılı kanunda yazılı resen takdir heyetlerince haricî tahkikata müsteniden tesbit olunur.

Defter tutulub da tahsil olunan ücret ve resimler deftere noksan geçirilmiş ise noksan geçirilen miktar yukarıki fıkra mucibince tesbit olunarak üç kat zamlanır. Bu hal Devlet müesseselerinde vukua getirildiği takdirde zamanında ödenmemiş olan resim % 10 zamlanarak muhasiblerden tahsil olunur.

MADDE 3 — Hükûmetin 24 ncü maddesi aynen.

MADDE 4 — Bu kanun 1 haziran 1940 tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

MADDE 3 — Hükûmetin 24 ncü maddesi aynen.

MADDE 4 — Maliye encümeninin 4 ncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Dahiliye, Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.